Jaargang 107. Vrijdag, 23 Junij 1848. No. 50.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, op VRIJDAG, den 30sten Junij 1848, des middags te 12 uren, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS dezer Stad, bij Inschrijving en Opbod aan te besteden:

Het LEGGEN van een' KUNSTWEG van VERBRIJZELDE KEIJEN, in den WEG of AARDEBAAN over de PLAATS *BAREVELD*, van de grensscheiding tusschen de Provincie *Groningen* en *Drenthe* voor het huis *Bareveld* tot den Nieuwen Provincialen Weg in het Gehucht *Hilte*, ongeveer lang 1794 ellen.

De Voorwaarden dezer Aanbesteding zullen van heden ter lezing liggen bij den CONCIERGE van het RAADHUIS, en ten Huize van H. R. NIEBOER, Kastelein te *Bareveld*; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Stads Bouwmeester.

GRONINGEN, 18 Junij 1848.

Burgemeester en Wethouderen: H. W. VAN GIFFEN.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

DUITSCHLAND.

POTSDAM, 14 Junij.

Wij hebben hier gisteren een' zeer treurigen derden Pinksterdag beleefd. De spoortrein had een aantal vreemdelingen aangevoerd en men beloofde zich eenen genoegelijken dag; de Havel wemelde des middags van gondels, die er speelvaarten deden, toen een opgekomen orkaan onverhoeds de vreugde in rouw verkeerde. De storm was zoo onverwacht en zoo hevig, dat een aantal gondels er door overvallen en omgeslagen werden; het getal der daarbij omgekomen slagtoffers is nog niet met juistheid bekend, maar zeer groot. De heer *Jacobs*, lid van den stedelijken raad, heeft er twee zonen, een van 16 en een van 20 jaren, bij verloren, de derde is als door een wonder gered. Dit ongeluk is gebeurd in de nabijheid van eenen lusthof van prins *Karel van Pruissen*, die persoonlijk alle moeite tot het te regt brengen der lijken heeft aangewend. Aan boomen en veldgewassen is door den zwaren hagel mede aanzienlijke schade toegebragt, en heden morgen is een door den bliksem aangestoken molen geheel afgebrand.

BERLIJN, 17 Junij.

De Nationale Vergadering heeft heden slechts eene korte zitting gehouden. De overste *Griesheim*, commissaris der Regering, bragt rapport uit over de plundering van het tuighuis op den 14den. Dit rapport brengt vreesselijke daadzaken aan het licht. Men had den bevelhebber der troepen (de minister van oorlog noemde hem niet, maar het is de majoor *Natzmer*), die de bovenste ruimten bezet hield, door beden en overredingen tot den aftogt genoopt. Men zeide hem, dat, wanneer hij niet aftrok, hij de monarchij ten gronde rigten zou. De Koning, zeide men voorts, was uit Potsdam gevlugt, alle troepen hadden Berlijn verlaten; hij was nog alleen met zijne kompagnie in de stad. Toen bewilligde majoor *Natzmer* in den aftogt. Maar nu begonnen ijsselijke tooneelen van plundering. De schoonste en nieuwste geweren werden geroofd, vaandels verscheurd en artillerie-modellen vernield. Duizend geweren, voorzien van eene nieuwe uitvinding, welke tot nog toe het geheim van Pruissen was, zijn verdwenen. Majoor *Natzmer* is in staat van beschuldiging gesteld. Dit verslag wekte op alle banken der vertegenwoordigers eene regtvaardige verbittering op. Toen de commissaris daarbij voegde, dat het volk de geplunderde geweren te koop aangeboden had, bereikte de verontwaardiging den hoogsten top.

— De majoor *Blesson*, die den 14den het kommando in het tuighuis had, is voor den krijgsraad geroepen, als zijn' pligt bij de plundering niet te hebben vervuld.

— Onder de in de laatste dagen gearresteerde personen, die door woorden en daden tot de rustverstoring medewerkten, bevindt zich eene vrouw, welke voor den democratischen club ijverde en in mannenkleeding met de wapenen in de hand bij de ongeregeldheden van eergisteren is gevat.

FRANKFORT, 17 Junij.

De berigten uit Milaan tot den 14den melden, dat de stad Vicenza zich den 11den aan de Oostenrijkers heeft overgegeven. De bezetting, bestaande uit Pauselijke troepen, kruisvaarders en anderen, telde 10,000 man. Haar verlies wordt op 500 man berekend. Na al zijne krijgsbehoeften te hebben verbruikt, heeft de generaal *Durando* zich bij verdrag overgegeven, waarbij is bedongen, dat de bezetting zich verbindt, om de Oostenrijkers gedurende drie maanden niet te bevechten. Denkelijk zal de maarschalk *Radetzky* zijne hoofdmagt nu weder bij Verona kunnen vereenigen, en in de eerste plaats de bedreigde gemeenschap met Tyrol verzekeren, en zal het te bezien staan, of de Koning van Sardinië zijne sterke stelling zal verlaten, om zich aan een gevecht in de vlakte te wagen.

Van den 18den. In de Duitsche Nationale Vergadering van gisteren is besloten, dat voortaan de Bondsgezanten niet meer met hunne Vorsten, maar met de verantwoordelijke ministeriën zullen handelen, en dat een aanval op Triëst als eene oorlogsverklaring tegen Duitschland zal beschouwd worden.

— Van de Poolsche grenzen ontvangt men steeds meer berigten over de ophooping van Russische troepen aldaar.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 18 Junij.

De heer *Olozaga*, de bekende voorstander der partij van vooruitgang in Spanje, heeft van dáár weten te ontkomen en is te Londen aangekomen.

— De hr. *Thomas Steele*, bijgenaamd de groote bevrediger van Ierland, de vriend en medgezel van *Daniel O'Connell*, is hier in behoeftige omstandigheden overleden; hij had allen onderstand van liefderijke personen, die hem, na zijne poging tot zelfmoord, deelneming betoonden, afgeslagen.

— De voorbeeldeloos groote aanvoeren van vruchten uit Nederland duren voort. In deze week hebben de stoombooten *Magnet* en *Giraffe* weder 456 en 1013 manden met kersen uit Rotterdam hier aangebragt.

— *Jenny Lind* zal eene voorstelling geven, ten voordeele van teringachtige patiënten te Brompton; de kosten daarvan zullen door haar zelve gedragen worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Junij.

De commissie voor de constitutie heeft eene gewigtige vraag beslist, die betrekkelijk de verkiezing van den president der republiek. Zij heeft besloten, dat die benoeming niet door algemeene verkiezing zou geschieden, maar dat de Nationale Vergadering, als vertegenwoordigende de souvereiniteit en den wil des volks, dien zou benoemen. Het behoeft niet te worden gemeld, dat dit besluit genomen is met het oog op het in de laatste dagen voorgevallene met prins *Lodewijk Bonaparte*.

— Dezer dagen zijn onder het volk vele medailles met het afbeeldsel van *Lodewijk Bonaparte* uitgedeeld, vooral aan militairen en arbeiders; zij zijn voorzien van een oogje, om ze aan het knoopsgat te hechten. Op de boulevards zijn zij in grooten getale verkocht. Zij schijnen tot teeken van vereeniging te moeten strekken.

— Volgens een blad zoude de heer *Lodewijk Bonaparte* te Londen in eenige aanraking geweest zijn met *Cabet*, die herhaaldelijk bezoeken van hem heeft ontvangen.

— Gisteren verklaarde de heer *Degousée* in de bureaux der kamer, dat 92000 vrijgelatene galeiboeven, aan wie bij de wet het verblijf in de hoofdstad ontzegd was, nog in de nationale werkplaatsen arbeiden.

— In een der bureaux heeft de heer *Mortimer Ternaux* berigt, dat op den 24sten Februarij 22 millioenen francs in de stadskas aanwezig waren en thans slechts 6 à 7 millioenen.

— Treurig luiden de berigten uit het zuiden des Lands. Gisteren ontving men tijding, dat het volk zich te Toulouse, Perpignan en Sedan tegen de nationale garde en de linietroepen verzet had. Heden vernam men ook, dat Guéret, Nîmes en vele andere plaatsen in opstand zijn. Men wil de belasting van 45 centimes niet betalen, en aan hen, die daartoe nog genegen zijn, wordt zulks met geweld door de oproermakers belet. Zoowel te Nîmes als te Perpignan en Guéret heeft het bloed reeds gestroomd; vooral in laatstgemelde plaats was de strijd hevig: niet alleen in de stad, maar ook op de naburige dorpen werd de alarmklok geluid en men duchtte nieuwe gewelddenarijen.

Van den 18den. Heden is het hier rustig, maar gisteren avond hebben er zich weder zamenscholingen vertoond. Vrij talrijke volkshoopen verzamelden zich op het Bourgogne-plein voor het ingangshek van het paleis der wetgeving. Toen de vertegenwoordigers de zaal verlieten, werden zij met een spotgeroep van *leven de vijfentwintig franken mannen!* of ook met het meer ernstige geschreeuw van *weg met de representanten! Leve Napoleon!* begroet. Eindelijk werd de houding der menigte zoo dreigend, dat de mobile garde en de troepen, die de wacht van het paleis vormen, onder de wapenen gekomen zijn, en men verscheidene personen gevat heeft, deels werklui, deels andere jonge lieden; vooral zijn er vijf in hechtenis genomen, die de hoofden van het oproer schenen te wezen.

— Laatstleden Zaturdag had de minister van binnenlandsche zaken bij de vergadering een concept-decreet ingebragt tot mobilisering van 300 bataljons der nationale garde. Deze bataljons zouden uit lieden van 20 tot 35 jaren bestaan en eene sterkte van 300,000 man uitmaken. Onder de beweegredenen, voor dezen maatregel gegeven, voert de minister de volgende aan: „De Uitvoerende commissie behoudt de vaste hoop op vrede; maar evenwel kan Frankrijk niet, zonder het nemen van voorzorgen, getuigen zijn van verknedingen van grondgebied. Het zou niet kunnen gedoogen, dat eene vermeerdering van de magt zijner naburen, zonder vergoeding voor hetzelve, zijne eigene magt kwame verzwakken." Elk begrijpt, dat deze uitdrukking op den Koning van Sardinië ziet; en de *Constitutionnel* vindt het vreemd, dat de eerste dreigende woorden tegen dien Vorst, die voor Italië's onafhankelijkheid strijdt, gerigt zijn, en niet tegen den Koning van Napels.

— In de permanente commissie voor het openbaar onderwijs is gisteren beraadslaagd over de grondbeginselen, waarnaar voortaan het onderwijs in Frankrijk zal worden geregeld. Al de leden dier commissie, zonder uitzondering, hebben de meening voorgestaan, dat het onderwijs zoo vrij, als dit slechts mogelijk is, moet worden gelaten; — dat geene magtiging tot het geven van hetzelve zal behoeven te worden verleend, noch andere voorafgaande maatregelen van dien aard genomen, maar dat de Regering zal kunnen volstaan met het verordenen van wetten, waarbij overtredingen worden gestraft. Men heeft wel begrepen, dat toezigt noodig was, doch gewild, dat dit zou worden uitgeoefend door op zich zelven staande ambtenaren, en niet door tot eenig wetenschappelijk ligchaam behoorende personen. Reeds wordt als zeker medegedeeld, dat op deze en dergelijke beginselen het wets-ontwerp zal zijn gegrond, 't welk eerlang door de Regering aan de Nat. Vergadering zal worden aangeboden.

— Gisteren heeft het comité van financiën zich bezig gehouden met het ontwerp-decreet op de hypothecaire schulden. Het is door verscheidene redenaars en voornamelijk door den heer *Thiers* bestreden. De meerderheid heeft zich verklaard voor de eenvoudige verwerping, zonder te willen treden in de wijzigingen, die de onder-commissie had voorgesteld. Het comité heeft besloten, eene belasting op de inkomsten voor te slaan, die alle klassen der maatschappij zou treffen. Zij zou naar het voorbeeld van de *incometax*, die sedert eenige jaren in Engeland van kracht is, worden ingerigt. De heer *Thiers* is tot rapporteur benoemd.

— Heden zijn er weder alhier twee nieuwe kleine dagbladen, *de Diogenes* en *de Schandpaal* uitgekomen. Het vignet van het laatste blaadje stelt een' schandpaal voor, waaraan de heer *Thiers* is vastgehecht.

— Als een bewijs, hoezeer de handel in artikelen van weelde tegenwoordig lijdt, strekke, dat een 20tal juweliers en fabrikanten van bijouteriën besloten hebben, om hunne magazijnen te sluiten en naar het platte land te verhuizen, in afwachting van den tijd, dat de zaken hervat kunnen worden. Meer dan drievierde gedeelten dezer handelaren hebben geen stuk verkocht, sedert de Februarij-omwenteling.

— De onlusten te Guéret zijn voor het oogenblik gestild. Men berigt, dat 10 personen gedood en 5 anderen zwaar gekwetst zijn gedurende den opstand aldaar. Uit Limoges, Chateauroux en Bourges zijn troepen derwaarts opgerukt. Op den 12den hebben ook te Arriège ernstige onlusten plaats gehad en is door de gensdarmerie op het volk geschoten. — Te Verteuil, St. Estephe en Medoc zijn mede grove buitensporigheden gepleegd; alles ter zake der belasting van de 45 opcenten. In de gemeente St. Estèphe was op zekeren ochtend de vrijheidsboom met rouwfloers omhangen, en is voorts aangeplakt, dat ieder, die de belasting betaalde, zou worden doodgeslagen.

Te Nimes hebben de onlusten eene nog veel treuriger oorzaak gehad. Het was dáár geene voorbijgaande staatkundige partijschap, geen eigenlijke Carlistische onderneming, welke de orde stoorde, maar de oude te Nimes zoo geweldige veete tusschen R.-Catholijken en Protestanten. In den beginne was de strijd niet zeer beduidend. Zondag, den 11den, werden twee menschen, de eene des avonds en de andere in den nacht, deerlijk mishandeld. Nu vreesde men voor een algemeen gevecht tusschen de twee partijen, maar deels ten gevolge der maatregelen, door de overheid genomen, deels om de zware stortregens, die er vielen, ging de volgende Maandag en ook de Dingsdag rustig voorbij. In den nacht van dezen laatsten dag zijn er snaphaanschoten gehoord; aanvankelijk vernam men niet, dat er eenig ongeluk door veroorzaakt was, maar den 14den kwam de tijding, dat zekere *David Gros*, een Protestant, in zijnen wijnberg dood, het ligchaam met vier kogels doorboord, gevonden was. Deze tijding heeft geheel Nimes in opschudding gebragt, alles was in angst en alle winkels werden gesloten. De R.-Catholijken hebben zich gewapend aan den molen op den weg naar Uzès bijeengevoegd; de Protestanten aan het fort. Er zijn reeds snaphaanschoten gewisseld, maar gelukkig zijn er, voor zoo veel men weet, nog geene slagtoffers gevallen. Langs de spoorwegen zijn uit den omtrek troepen naar Nimes gezonden, en men hoopt, dat deze, vereenigd met de nationale garde, ergere tooneelen voorkomen mogen.

— Er zijn hier berigten van de Antilles, die tot in de eerste dagen van Mei loopen. Vooral Guadeloupe verkeerde in eenen hoogst gevaarlijken en dreigenden toestand. De gebeurtenissen in Frankrijk hebben onder de negers hevige sensatie verwekt, zij hebben hunne dadelijke emancipatie geëischt, hetzij de republiek die toestond of niet. Zij beschuldigen de plaatselijke autoriteiten, het land met de in Frankrijk genomene decreten niet bekend te maken. De gewapende magt en de policie zijn dag en nacht onder de wapenen. Men deelt patronen onder haar uit. Men vreest, dat de oogst van het suikerriet verloren is. De overheden hadden de resultaten voorzien, die het gebeurde in Frankrijk moest na zich slepen. Vruchteloos trachtten zij de uitgifte der brieven te beletten, de bevolking dreigde het post-bureau te vernietigen, indien men de brieven niet dadelijk afgaf. Drie dagen lang heeft het oproer voortgeduurd. De maire van Point-à-Pitre heeft de republikeinsche vlag geplant, maar de gouverneur handhaafde het zinnebeeld der monarchij. Martinique verkeerde in niet minder critieken toestand; dank zij echter de krachtige, door den gouverneur genomen maatregelen, is de rust niet verstoord.

— De jongste berigten uit Haïti loopen tot den 9den Mei. De president had coërcitieve maatregelen tegen de kleurlingen genomen, deze geheele klasse verbannen, de ministers van die soort weggezonden en de constitutie afgeschaft. Eene deputatie, bestaande uit de weggezonden ministers en de voornaamste inwoners van Port-au-Prince, heeft zich naar den president begeven en de herstelling der constitutie verzocht. Aan de soldaten is bevel gegeven, om te schieten, verscheidene leden der deputatie zijn gedood. Daarna is tusschen het volk en het militair eene botsing ontstaan, die aan eene groote menigte het leven gekost heeft. Het geheele eiland verkeerde in opstand.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 20 Junij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden, welke door al de ministers, met uitzondering van den minister *Luzac*, die afwezig is, wordt bijgewoond, is ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van twaalf wets-ontwerpen tot herziening der Grondwet, vergezeld van memoriën tot toelichting. — Wordt besloten deze ontwerpen te verzenden aan de afdeelingen der maanden Maart en April, die vroeger de 27 ontwerpen hebben onderzocht.

Nog is er ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een wets-ontwerp tot afschaffing der straffen van geeseling en brandmerk. — Verzending aan de afdeelingen.

Wordt mededeeling gedaan van een zeer groot aantal ingekomen verzoekschriften, zoowel *voor* als *tegen* de meeste der hoofdbeginselen van het ontwerp der gewijzigde grondwet, dat door de staats-commissie in April jl. aan den Koning werd aangeboden.

De voorlezing dier lijst heeft ruim een half uur geduurd.

Al deze adressen worden aan de daartoe bestemde commissie gezonden, die daarop nader verslag zal doen.

— Het wets-ontwerp tot afschaffing der straffen van geeseling en brandmerk, gisteren in de Tweede Kamer aangeboden, bevat het volgende éénig artikel:

„De straffen van geeseling en brandmerk zijn afgeschaft.

„Deze wet heeft verbindende kracht op den derden dag na dien der uitgifte van het *Staatsblad*, waarin zij is geplaatst."

— De koninklijke boodschap, waarbij de ontwerpen tot herziening der Grondwet aan de Staten Generaal zijn toegezonden, luidt als volgt:

„Edel Mog. Heeren! De twaalf wets-ontwerpen, welke bij deze aan U E. M. aangeboden worden, bevatten een volledig ontwerp van grondwets-herziening. Zij strekken ter vervanging van die ontwerpen, welke bij boodschap van den 8sten Maart j.l. aan U. E. M. werden toegezonden.

„In de memoriën van toelichting, welke de nieuwe wetsontwerpen vergezellen, zijn de gronden uiteengezet, waarop zij rusten. Ook worden in den aanhef van de memorie, behoorende bij het 1ste wets-ontwerp, de bijzonderheden aangetroffen, welke den algemeenen aard en de zamenstelling van deze ontwerpen doen kennen.

„Ik breng deze voorstellen bij U. E. M. ter overweging, met het oog niet slechts op onzen binnenlandschen toestand, maar ook op de gebeurtenissen, welke, in de meeste overige Staten van Europa, tot hervormingen in den maatschappelijken toestand hebben geleid. De voorzigtigheid gebiedt, om niet uit het oog te verliezen, wat eene algemeene behoefte voor de volken schijnt geworden te zijn, al is het, dat ons vaderland, Gode zij dank! nog vreemd gebleven is aan de geweldige bewegingen, welke andere Staten hebben geschokt.

„Ik vertrouw, dat de Grondwet, gewijzigd naar de voorstellen, welke door U E. M. staan onderzocht te worden, aan de eischen van het tegenwoordig oogenblik zal beantwoorden, gelijk zij ruimte zal overlaten, om, bij gewijzigden loop van omstandigheden, ook hierop acht te slaan en onze maatschapelijke instellingen gaande weg te ontwikkelen en te verbeteren.

„Het is Mij niet onbewust, dat over onderscheidene punten, van meer of minder gewigt, verschil van gevoelen kan bestaan, en werkelijk aanwezig is; maar in oogenblikken als het tegenwoordige vooral, is het de pligt van een ieder, om wederkeerig inschikkelijk te zijn, en van eigene denkwijze iets ten offer te brengen.

„Ik zelf, E. M. H.! heb Mij, bij de beoordeeling van de nu voorgestelde onderscheidene wijzigingen in de Grondwet, niet aan de beoefening van een' pligt onttrokken, welken ik, ter bevordering van eendragt, tot waarachtig heil van het Vaderland, met aandrang op het harte druk."

In de memorie van toelichting, tot de aangebodene ontwerpen behoorende, zegt de Regering, onder anderen, het volgende:

„De Regering heeft bij dit ontwerp op het oog gehad de bevestiging der regten en der vrijheid van de ingezetenen. Zij heeft die regten en die vrijheid in ombekrompen zin uitgebreid, altijd voor oogen hebbende, dat in eene welgeordende maatschappij een ieder een deel zijner natuurlijke vrijheid moet weten op te offeren, ten einde de orde bewaard blijve.

„De Regering is daarbij doordrongen geweest van de overtuiging, dat, bij de toenemende verlichting des volks, aan hetzelve, zoowel ten aanzien der algemeene rijks-belangen, als ten opzigte der provinciale en gemeente-belangen, een billijke invloed moet worden toegekend.

„Ten einde aan beide deze bedoelingen gevolg te geven, was het noodzakelijk, de geheele Grondwet van 1815 te herzien, en werd het daardoor tevens noodzakelijk, op punten van minder belang verduidelijking daar te stellen, en zelfs acht te slaan op verbeteringen in stijl en taal, waartoe dan ook de hulp is ingeroepen van eenen man, die dagelijks medewerkt tot de uitbreiding van den roem onzer letterkunde."

Bij art. 41 van het ontwerp II (opperbestuur der koloniën) wordt in de toelichtende memorie hoofdzakelijk aangemerkt:

„De redactie der beide artikelen, welke, volgens art. 41 van dit ontwerp, art. 59 der Grondwet vervangen, heeft het onderwerp van de rijpste overwegingen der Regering uitgemaakt. Algemeen toch was men van oordeel, dat bij dat art. 59 geene genoegzame medewerking in het bestuur der zoo hoogst gewigtige bezittingen en koloniën aan de wetgeving was toegekend.

„Zoo men aan de eene zijde aan het billijk verlangen daartoe wilde toegeven, mogt men van de andere zijde niet uit het oog verliezen, dat de bezittingen en koloniën op een exceptioneel standpunt staan, en uit den aard der zaak niet op eene gelijke lijn konden worden gebragt met het beheer van 's Rijks aangelegenheden in Europa.

„De Regering meent in de nu aangebodene wets-artikelen den middenweg te hebben gevonden, waarbij de geregelde gang van zaken in de bezittingen en koloniën verzekerd blijft, de medewerking der wetgeving niet wordt uitgesloten en de ruimste mededeeling van alle koloniale aangelegenheden aan haar is verzekerd.

„De reglementen op het beleid der Regering kunnen worden beschouwd als uitmakende de Grondwet der bezittingen en der koloniën; als zoodanig worden zij onderworpen aan de regeling bij de wet.

„Het omstandig verslag, jaarlijks aan de Staten Generaal te geven, kan in den ruimsten zin worden genomen; het begrijpt het geheel financiëel beheer en de veraantwoording der koloniale administratie, met opgave van den staat, waarin de bezittingen en koloniën zijn. Na onderzoek daarvan bij de Staten Generaal, wordt de koloniale rekening door de wet bekrachtigd en het batig slot onder de rijksinkomsten opgenomen en in de schatkist overgebragt.

„Het zal wel geen betoog behoeven, dat, waar de bekrachtiging door de wet wordt vereischt, ook alle bescheiden, waarop de Staten Generaal die bekrachtiging moeten gronden, ter hunner beschikking worden gesteld."

Ten aanzien van art. 3 van ontwerp III (benoeming der leden van de Tweede Kamer) zegt de Regering onder anderen:

„De Regering heeft aangenomen, dat bij ons te lande de betaling van eene som van *f* 20 tot *f* 160 in de directe belastingen, door de kieswet naar de plaatselijke omstandigheden te bepalen, voor de belastingschuldige dat vermoeden kan opleveren van kennis en gegoedheid, hetwelk in den kiezer wordt vereischt. Indien wij voor een oogenblik in de grootste stad van ons land het hoogste cijfer aannemen voor de kiesbevoegdheid, en het laagste cijfer in de geringste gemeente, dan zal men in den regel zoodanige kiezers aantreffen, die naar billijkheid tot de benoeming der vertegenwoordiging kunnen en moeten medewerken.

„De Regering heeft zich voor de regtstreeksche verkiezingen verklaard, beschouwende deze wijze van verkiezing als de eenige redelijke en ook de meest algemeen gewenschte. Hiervoor pleiten dan ook vele redenen; vooreerst ligt het in den aard der zaak, dat, wanneer iemand zich moet doen vertegenwoordigen, hij zelf onmiddellijk eenen vertegenwoordiger kieze, en niet iemand aanwijze, die voor hem de keus zal doen en dus geheel tegen zijne begeerte en tegen zijnen wil aan zou kunnen handelen. Ten tweede mag men vooronderstellen, dat hij, die in staat is eenen goeden kiezer aan te wijzen, ook wel in staat zal zijn onmiddellijk eene goede keuze van volksvertegenwoordiger te doen. Daarbij heeft men opgemerkt, dat het volk in het algemeen, en zelfs de minder gegoeden in het bijzonder, den takt hebben om, wanneer het op de verdediging van hunne belangen aankomt, zich zoodanigen bijstand te bezorgen, welke het geschiktst is, om het voorgestelde doel te bereiken; zoo zelfs, dat de hoogere standen in de maatschappij meestal eindigen met hunne belangen op te dragen aan hen, die de mindere klassen reeds lang hadden onderscheiden. Eene derde reden voor de regtstreeksche verkiezing is, dat men vooral thans bij de benoeming der vertegenwoordiging verlangt de stem der meerderheid, en men bij eene trapswijze verkiezing, hoe men die ook regele, het tegendeel verkrijgt, eene keuze door de minderheid. Eindelijk, ten vierde, is thans de regtstreeksche verkiezing noodzakelijk, vermits men anders terstond tegenover eene nieuwe vordering van herziening zoude staan."

Met betrekking tot de instelling eener Eerste Kamer wordt in de memorie van toelichting hoofdzakelijk aangemerkt: Geene regering is denkbaar tegenover eene eenige, door het volk gekozene, in het openbaar beraadslagende vertegenwoordiging. Al ware het alleen, om alle overijling voor te komen, zou eene Eerste-Kamer, of een tweede deel der vertegenwoordiging noodzakelijk zijn. Indien eene Kamer, vertegenwoordigende het volk, onmiddellijk met voorstellen tot den Troon kan gaan, staat de Regering bloot, om in een oogenblik van opgewondenheid, als de driften het bedaard overleg hebben verbijsterd, ten onregte te worden omvergeworpen; de Eerste Kamer is daartegen een dam. — Naar het oordeel der Regering zijn slechts twee wegen voor de zamenstelling eener zoodanige Kamer denkbaar; men moet hebben óf een vast ligchaam, bestaande uit erfelijke leden, óf een ligchaam, door het volk gekozen uit hen, die het meeste belang hebben bij de rust en het krediet van den Staat. Kiest de Koning de leden der Eerste Kamer, dan ziet men daarin niet meer eene vertegenwoordiging van het Land of van het Volk, maar van den Koning, en bestaat er een volstrekte strijd tusschen deze instelling en de bepaling der bestaande Grondwet, dat de Staten Generaal het Nederl. Volk vertegenwoordigen. Laat men trapswijze door provinciale Staten, dat is door eene minderheid, de Eerste Kamer benoemen, dan zal daarin eene onderdrukking van de meerderheid worden gezien, welke in de Tweede Kamer wordt vertegenwoordigd. Aan eene erfelijkheid van leden der Eerste Kamer valt in ons land, bij eene gelijke verdeeling der nalatenschappen, bij de geringe uitgestrektheid van den bodem in evenredigheid van de bevolking, en bij de wisseling der rijkdommen, wel niet te denken. — De Regering meent, dat de voorgedragene benoeming van de leden eener Eerste Kamer voor 9 jaren en hooge census aan dit andere deel der wetgeving meer vastheid zullen verzekeren en het meer den eigendom zullen doen vertegenwoordigen dan de Tweede Kamer. De meerdere kennis van sommigen (zegt de Regering verder) laat zich onmogelijk bepalen, en het bekleeden of bekleed hebben van waardigheden is een ongewisse grond voor kunde en ondervinding. — Voor de leden der Eerste Kamer is geene geldelijke toelaag voorgedragen, omdat men heeft gemeend, dat, bij den prikkel, welke door eene regtstreeksche keuze ontstaat, de leden dier Kamer, die door hunne belastingpligtigheid blijken tot de meest gegoeden te behooren, blootelijk schadeloos moeten worden gesteld.

Het vierde hoofdstuk, van de provinciale Staten en de gemeentebesturen, heeft (zoo als in de memorie van toelichting wordt aangemerkt) in zijne hoofdbeginselen geene veranderingen ondergaan; die hoofdbeginselen zijn alleen gezuiverd, beter geregeld en hunne verdere uitwerking en toepassing opgedragen aan de wetgevende magt des Rijks. — Onder de nieuwe of veranderde bepalingen behoort: dat de leden der provinciale Staten voor zes jaren, onmiddellijk door de ingezetenen, verkozen zullen worden. De helft dier leden treedt om de 3 jaren af. — De stedelijke Raden worden mede onmiddellijk door de ingezetenen verkozen, voor een bepaald aantal jaren, op de wijze door de wet te regelen. Om kiezer in eene gemeente te zijn, moet men de zelfde vereischten bezitten als gevorderd worden tot het kiesregt voor de Staten Generaal, doch de daarvoor bepaalde belasting-som is op de helft gesteld. — De vergaderingen der provinciale Staten zijn (in den regel) openbaar.

In het 5de hoofdstuk, handelende over de *justitie*, zijn, onder andere wijzigingen, weggevallen de artikelen, welke over de Geregtshoven en het Hoog Militair Geregtshof en derzelver inrigting handelen, en zulks met het oog op eene meer zuinige inrigting van het regtswezen. De leden van den Hoogen Raad zullen door den Koning, zooveel mogelijk uit de verschillende provinciën, worden benoemd, zonder voordragt. Ook is van andere voordragten van regterlijke ambtenaren geene melding gemaakt. Deze verandering is voorgesteld „omdat eene tienjarige ondervinding de noodzakelijkheid der voordragten of nominatiën niet zóó bevestigd heeft, dat men het beginsel, hetwelk in de meeste constitutionele landen ten aanzien der regtstreeksche benoeming heerscht, hier niet zou moeten aannemen."

Ten aanzien van ontwerp no. VI (over de godsdienst) zegt de Regering in 't algemeen het volgende:

„Het is met vertrouwen, dat de Regering tot de toelichting van dit wets-ontwerp overgaat. Zij heeft het bewustzijn, zich ten aanzien van de godsdienst op het onafhankelijk standpunt te hebben geplaatst, hetwelk haar past. Zij heeft het bewustzijn, jegens allen regtvaardig, jegens niemand zwak te zijn geweest.

„De Regering acht zich gelukkig, ten opzigte der geheele grond-wetsherziening de algemeene meening te hebben geraadpleegd; maar zij acht zich dit in het bijzonder, wanneer zij het oog slaat op de onderscheidene verzoekschriften, waarin over het hoofdstuk der Grondwet betreffende de godsdienst is gehandeld.

„De Regering heeft zich ten nutte gemaakt de wenken haar gegeven, om, bij de groote verscheidenheid van kerkgenootschappen hier te lande, de orde bij de openbare uitoefening van de godsdienst te bewaren. Maar zij heeft tevens afgewezen den eisch, om, waar men voor zich vrijheid vroeg, beperking voor andersdenkenden daar te stellen."

Met betrekking tot art. 5 en 8 van dat ontwerp (*openbare godsdienstoefening* en *placet*) behelst de memorie van toelichting het volgende:

„In den regel is nu alle openbare godsdienstoefening alleen toegelaten binnen gebouwen en besloten plaatsen, terwijl alleen dáár, waar zulks thans naar de wetten en reglementen in gebruik is, de godsdienstoefening ook buiten de gebouwen is geoorloofd, opdat aan geene verkregene regten, met omzigtigheid en beleid toegestaan, zou worden te kort gedaan.

„Maar zoo de Regering van de eene zijde heeft gehoor gegeven aan de wenschen van hen, die verzekering verlangden tegen alle botsing tusschen de onderscheidene kerkgenootschappen, zij heeft van de andere zijde den eisch afgewezen, om aan andersdenkenden eene voorloopige censuur op te leggen, welke geheel in strijd is met alle overige beginselen der Grondwet, en een wapen zoude zijn in de hand van de Regering, waarmede zij zich wel zoude kunnen kwetsen, maar niet verdedigen.

„Hoe? In één land, waar bestaan zoo vele genootschappen, die buitenlandsche betrekkingen aanknoopen, waaronder er zelfs zijn, wier handelingen met den sluijer van het geheim zijn bedekt, zoude men het godsdienstig begrip van ruim een derde der ingezetenen aan banden willen hebben gelegd, welke de Regering willekeurig zou kunnen inkrimpen of uitrekken!

„Het is eene leerstelling van een groot deel der ingezetenen, dat het Hoofd hunner kerk de voortdurende vertegenwoordiger van het geestelijk beginsel is, door den Stichter hunner leer gevestigd, en dat zij met zekerheid kunnen berusten in de uitspraken, die dat Hoofd hunner kerk over kerkelijke aangelegenheden doet. Die uitspraken moeten zij, naar hunne leer, ongeschonden uit de hand hunner priesters vernemen. Met welk regt zou nu in een' Staat, waarin alle kerkgenootschappen gelijke bescherming genieten, de Regering zich de magt toekennen, om die uitspraken vooraf te onderzoeken; terug te houden degenen, die haar minder aangenaam waren; ze te wijzigen en te verminken, en dat willekeurig, zonder regel of vasten grond van beoordeeling?

„Als het bedoelde kerkgenootschap vraagt, om, zonder voorloopige censuur, met hare hoofden briefwisseling te houden, en zonder voorloopige censuur hare kerkelijke voorschriften af te kondigen, vraagt het slechts die vrijheid van godsdienstoefening, welke hare leer behoeft. En, als andersdenkenden de Regering den last willen opleggen preventive maatregelen tegen deze vrijheid te nemen, vragen zij geene vrijheid meer voor zich, maar eene beteugeling voor anderen, welke zij voor zich zouden verwerpen. Daaraan mag de Regering geen gehoor geven.

„En, wat zou de Regering met dat gevaarlijk wapen doen? Indien zij er met gestrengheid gebruik van maakt, indien zij verwerpt al datgene, wat, bij ver gezochte gevolgtrekking, nadeelig zou kunnen werken, zal alle vrijheid van verkeer tusschen de hoofden van het kerkgenootschap en de leeken belemmerd zijn, en er is religiehaat en religie-oorlog uit te voorzien. Indien de Regering daarentegen mild is in het toelaten der afkondigingen, en uit die afkondigingen vloeijen inderdaad ongeregeldheden voort, dan is zij de deelgenoote van de oorzaken dier ongeregeldheden en onmagtig, om ze te beteugelen.

„Het placet is alzoo in de hand der Regering een wapen, dat haar in hare roeping, om rust en orde te bewaren, slecht verdedigt, maar dreigt haar zelve te kwetsen.

„Het is hier als in de meeste maatschappelijke zaken: het goede, het nuttige, het doelmatige zijn onderdeelen of gevolgen van hetgeen regtvaardig is."

In ontwerp VIII (defensie) zijn de voornaamste veranderingen: 1) dat de miliciëns een jaar later dienstpligtig zullen worden; 2) dat een gedeelte, bij de wet te regelen, voor de dienst ter zee kan worden bestemd.

Bij het ontwerp no. X (onderwijs en armbestuur) merkt de Regering in 't algemeen het volgende aan:

„Ook bij de voordragt van dit wets-ontwerp mag de Regering zich verheugen, de aandacht op het voorstel der Commissie van den 17den Maart l.l. te hebben gevestigd. Ofschoon toch de gevoelens ten opzigte van het onderwijs aanmerkelijk uiteenloopen; sommigen eene volkomene vrijheid wenschen; anderen alleen aan de Regering het beheer over het onderwijs willen hebben toegekend; weder anderen hemelhoog verheffen de wet van 1806 en de uitkomsten, die dezelve heeft opgeleverd; nog anderen die wet als een voortbrengsel van een' reactionairen geest verwerpen, en den lof, aan het lager onderwijs hier te lande gegeven, als overdreven beschouwen; — ofschoon sommigen in het voorstel der Commissie de zaden van tweedragt en religiehaat zien; anderen daarentegen het middel, om nuttigen vooruitgang te bevorderen en alle spanning weg te ruimen, — zoo heeft toch de Regering de overtuiging gekregen, dat zij door het ontwerp, zoo als het thans gewijzigd wordt aangeboden, den middenweg heeft gekozen, welke tot bevrediging kan leiden, indien slechts de grondslagen, hier gelegd, met beleid worden ontwikkeld.

„De inrigting van het openbaar onderwijs wordt, zoo luidt nu het 2de art. van het ontwerp van wet, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, door de wet geregeld. Dat wil zeggen: er zal een openbaar onderwijs zijn, dat zich niet begeeft op het terrein der godsdienstige begrippen, en de inrigting van dat onderwijs zal door de wet worden geregeld; dat wil zeggen: zal uitgaan van het gezag.

„Tegenover dit openbaar onderwijs, door den Staat ingesteld, aangekweekt, aanbevolen en beschermd, zal intusschen overstaan het regt voor elk, die, naar regelen, door de wet te stellen, van zijne bekwaamheid en zedelijkheid kan doen blijken, om vrijelijk zijne kundigheden aan anderen mede te deelen.

„Tegenover dat openbaar onderwijs, van het gezag uitgaande, zal overstaan het regt der ouders, om naar hunne begrippen de opvoeding hunner kinderen te regelen, en de ontwikkeling van hun verstand toe te vertrouwen aan hen, die, geheel onafhankelijk van het gezag, met bekwaamheid en zedelijkheid toegerust, de bevoegdheid tot het geven van onderwijs hebben verkregen.

„Dit vrij onderwijs blijft echter onderworpen aan een billijk toezigt der overheid; en zoo is inderdaad gewaakt én voor het regt van den Staat, om te zorgen voor de ontwikkeling der jeugd, én voor het regt der ouders, om in het kiezen van leermeesters aan geen' dwang onderworpen te zijn."

— Heden avond te 7½ uren is de eerste nieuwe haring alhier aangekomen, en zijn daarvan onmiddellijk de gewone geschenken aan Z. M. en aan de leden der koninklijke familie gedaan. — De eerste jager heeft te Vlaardingen aangebragt 93 ton, waarvan de helft maatjes en de andere helft volle. De prijs was *f* 720.

AMSTERDAM, 20 Junij.

Heden heeft het provinciaal hof van Noord-Holland uitspraak gedaan in de zaak der 19 beschuldigden, ten gevolge van den oploop van den 24sten Maart jl.

De drie eerste beschuldigden, tegen welke de doodstraf was geëischt, *Hanke*, *Gödeke* en *Martin*, zijn vrijgesproken. Het hof heeft overwogen, dat hunne schuld niet wettig en overtuigend was bewezen. Zij zijn dadelijk op vrije voeten gesteld.

Nog zijn, bij gebreke van genoegzaam bewijs, vrijgesproken de beschuldigden *Luning*, *Albers*, *Eskes*, *Randelhof* en *Sasse*, terwijl *Wijnbergen* is vrijgesproken als hebbende gehandeld zonder oordeel des onderscheids.

Voorts zijn schuldig verklaard aan plundering met openbaar geweld, doch zonder zamenrotting, de besch. *Alvenaar*, *Eerbeek*, *Mercier*, *Jagtman*, *de Vries* en *Olivier*, en veroordeeld de eerste, tweede en vijfde tot geeseling en tuchthuisstraf voor 12, 10 en 8 jaren; de derde, vierde en zesde tot een uur tentoonstelling en 6 jaren tuchthuisstraf.

De besch. *Mosink*, *Paradies* en *Krieger* zijn schuldig verklaard aan verbreking van sluitingen en veroordeeld de eerste tot 1 jaar, de beide laatsten tot 6 maanden correctionele gevangenis.

Een buitengewoon talrijk publiek hoorde de uitspraak aan van het arrest, welks voorlezing ongeveer 1½ uur heeft geduurd.

— De Zeeuwsche landbouw-maatschappij heeft den veearts *van Hertum* hare gouden medalje aangeboden, als hebbende hij zich verdienstelijk gemaakt, door een eenvoudig en proef houdend middel tot genezing van schurftige schapen aan te wijzen, en door afmaking van vee ter stuiting der longziekte aan te raden.

— Uit Dantzig wordt gemeld, dat alleen Engelsche en Nederlandsche schepen in de vaart blijven en tamelijk goede vrachten bedingen.

— De groothertog *Lodewijk II* van Hessen-Darmstadt is den 16den dezer te 2 uren des namiddags te Darmstadt overleden. Reeds sedert eenigen tijd was men op dit sterfgeval voorbereid. De overledene was geboren den 26sten December 1777, en ontsliep alzoo in zijn 72ste jaar. Den 5den Maart jl. had hij zijnen oudsten zoon, den Erfgroothertog *Lodewijk* (geboren den 9den Junij 1816) tot mede-regent benoemd en zich sedert van alle regeringszaken onthonden.

Van den 21sten. Naar men verneemt, zullen binnen kort de miliciëns, behoorende tot de ligting van 1847, onder de wapenen geroepen worden, en alleen de manschappen van de ligting van 1845, welke in dienst zijn bij *het wapen der kavallerie*, met verlof naar hunne haardsteden terug keeren.

— Sedert den 7den Junij is het Haarlemmermeer geheel afgesloten en de Leeghwater voor goed ter uitpomping van het meerwater in werking gesteld, waarmede op voldoende wijze wordt voortgegaan. Daar bij de proefwerkingen de nieuwsgierigen zich zoodanig om de machinisten verdrongen, dat deze in hunne dienst belemmerd werden en door het gedrang zelfs eenmaal een deerlijk ongeluk plaats had, heeft de commissie van beheer en toezigt over de droogmaking besloten, dat in den regel niemand meer binnen de omrastering van den Leeghwater zal worden toegelaten.

— De nieuwe haring, heden alhier aangekomen, werd per stuk a *f* 2 verkocht.

— Het Oostenrijksche ministerie heeft op den 17den dezer eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij het verklaart, den veldmaarschalk *Radetzky* te hebben uitgenoodigd, om te trachten een' wapenstilstand te bewerken, ten einde al vast een einde te maken aan het noodelooze bloedvergieten in Italië, en om, gedurende dien wapenstilstand, eene meer duurzame schikking te zien tot stand brengen.

— [De Amsterdamsche Courant deelt eene opgaaf mede van de veranderingen, welke in de gisteren bij de Tweede Kamer ingebragte wets-ontwerpen in de Grondwet zijn gemaakt. Van die opgaaf kunnen wij door plaatsgebrek slechts de volgende bepalingen overnemen:]

HOOFDSTUK II. *Van den Koning.*

1ste Afdeeling. *Van de Troonopvolging.*

Al de artikelen (11—26) van deze afdeeling in het oorspronkelijke ontwerp worden behouden, en de gronden daartoe, in het verslag der commissie aangevoerd, maakt de Regering tot de hare.

2de Afdeeling. *Van het inkomen der Kroon.*

Het ontwerp der Commissie onveranderd overgenomen.

De Regering doet hier in hare memorie van toelichting op het eerste artikel dezer afdeeling duidelijker kennen, van hoeveel belang de gemaakte wijziging in het inkomen des Konings is, dan de Commissie van den 17den Maart in haar verslag gedaan heeft. Volgens de tegenwoordige Grondwet bedragt het inkomen des Konings *f* 1,500,000, (art. 29), waarvan een gedeelte (*f* 500,000) gevonden moet worden uit de domeinen des Konings, als *patrimoniëel eigendom* toegewezen, (art. 30). Volgens de voorgedragene wijziging blijven deze domeinen *eigendom van den Staat*, en wordt slechts den Koning als zoodanig het vruchtgebruik daarvan verzekerd. De tegenwoordige Koning heeft dus, zegt de Regering, door in deze verandering toe te stemmen, zich eene groote opoffering opgelegd.

5de Afdeeling. *Van de magt des Konings.*

Na art. 51 een nieuw artikel ingevoegd.

De uitvoerende magt berust bij den Koning.

De Regering acht deze uitdrukkelijke verklaring zooveel noodig als die, dat de wetgevende magt bij den Koning en de Staten Generaal berust.

Art. 54, 2de alinea. *Hij deelt den inhoud der verdragen mede, enz.* Eene verbetering van redactie, die het dubbelzinnige: „hij geeft daarvan (van de traktaten, of dat ze gesloten zijn?) kennis" in het ontwerp der Commissie wegneemt.

Art. 55. De Koning heeft het oppergezag over *zee- en landmagt*. De militaire officieren worden door hem *benoemd*. *Zij* worden door hem bevorderd, ontslagen of op pensioen gesteld, volgens de regels door de wet te bepalen.

In het oorspronkelijke ontwerp was ook de *benoeming* der officieren aan de regeling der wet onderworpen.

Art. 56. Wij nemen deze belangrijke bepaling, waarvan de nieuwe redactie in vele opzigten van het ontwerp der Commissie afwijkt, in haar geheel over; het art. 56 der Commissie is in de 2 volgende artikelen omgewerkt:

a. „De Koning heeft het opperbestuur der koloniën van het Rijk in andere werelddeelen. De reglementen op het beleid der regering in *deze overzeesche* bezittingen worden door de wet vastgesteld.

Het muntstelsel aldaar wordt door de wet geregeld. Andere onderwerpen, deze koloniën en bezittingen betreffende, daarvoor vatbaar bevonden, kunnen door de wet worden geregeld.

b. „De Koning doet jaarlijks aan de Staten Generaal een omstandig verslag geven van het beheer der koloniën *en overzeesche bezittingen*, en van den staat, waarin zij zich bevinden.

Het slot der koloniale rekening wordt bekrachtigd door de wet. Het batig slot wordt onder de rijks-inkomsten opgenomen.

De zonderlinge verpligting in het oorspronkelijke ontwerp den minister van koloniën opgelegd, om op de eerste aanvrage der Staten Generaal alle openingen te geven, zonder onderscheid, is hier weggelaten.

Art. 62, al. 2 Wanneer het veroordeelingen betreft tot drie jaren gevangenis en daar beneden *en tot geldboete, het zij te zamen, hetzij afzonderlijk*, oefent de Koning dat regt [het regt van gratie] uit, na gehoord advijs van den regter, die het vonnis *heeft gewezen*; enz.

Art. 66. Aan het slot van dit artikel is overgebragt het art. 94 van het oorspronkelijke ontwerp, gewijzigd als volgt:

Het besluit, waardoor die ontbinding wordt uitgesproken, houdt tevens den last in tot het verkiezen van nieuwe Kamers binnen veertig dagen, en tot het zamenkomen der nieuw verkozen Kamers binnen twee maanden.

HOOFDSTUK III. *Van de Staten Generaal.*

1ste Afdeeling. *Van de zamenstelling der Staten Generaal.*

Art. 71. De Staten-Generaal *zijn verdeeld in eene Eerste en Tweede* Kamer.

Art. 72. Het maximum van den census voor het Kiesregt is op *f* 160 gebragt. Het privilegie in het oorspronkelijke ontwerp aan *gepromoveerden* verleend, is weggelaten.

Art. 74. Het oorspronkelijk ontwerp eischte voor de leden der Eerste Kamer een' ouderdom van minstens 40 jaren en een' census van *f* 800 tot *f* 1200. Het ontwerp der Regering bevat éene bepaling van ouderdom voor de leden der beide Kamers (30 jaren) en stelt het minimum van den census op *f* 500.

2de Afdeeling. *Van de Tweede Kamer der Staten Generaal.*

Art. 75. De slotbepaling van het oorspronkelijke ontwerp, „de schatpligtigheid van den Keizer wordt voor de verkiesbaarheid niet gevorderd" is als overtollig weggelaten.

Art. 79. Nevens den eed van trouw aan de Grondwet is door de Regering ook uit de thans bestaande Grondwet de eed van zuivering overgenomen, welke in het ontwerp der Commissie niet voorkomt.

3de Afdeeling. *Van de Eerste Kamer der Staten Generaal.*

Art. 82 heeft belangrijke wijzigingen ondergaan. Het luidt nu: De leden der Eerste Kamer hebben zitting gedurende *negen* jaren. — Een derde gedeelte treedt om de *drie* jaren af, volgens een daarvan te maken rooster. De uitvallende leden zijn dadelijk weder verkiesbaar. Art. [78] is op hen van toepassing.

Zij leggen bij het aanvaarden hunner betrekking in handen van den Koning gelijke eeden (geloften en verklaring) af, als voor de leden der Tweede Kamer zijn bepaald.

Zij genieten reis- en *verblijfkosten* volgens de wet.

Art. 83. De voorzitter *wordt door den Koning benoemd*, voor het tijdperk eener zitting. Dus niet, gelijk het oorspronkelijk ontwerp wilde, uit eene nominatie van drie leden.

IVde HOOFDSTUK. *Van de provinciale Staten en de gemeentebesturen.*

1ste Afd. *Van de zamenstelling der provinciale Staten.*

Art. 117. Is geheel omgewerkt. Volgens het ontwerp der commissie was de aanstelling voor 3 jaren met aftreding van 1/3 jaarlijks. Wie de leden zouden kiezen was aan de regeling der wet overgelaten. Thans luidt het artikel:

De leden der provinciale Staten worden voor zes jaren, onmiddellijk door de ingezetenen, bezittende de vereischten in art. (72) vermeld, naar de bepalingen der wet gekozen. De helft dier leden treedt om de drie jaren af.

Art. 119. De eed van zuivering weder opgenomen.

2de Afd. *Van de magt der Provinciale Staten.*

Art. 125. De regering wenscht aan het slot van dit art. de bepaling te behouden der bestaande grondwet: „*zij zorgen dat de doorvoer door, de uitvoer naar en de invoer uit andere provinciën geene belemmering ondergaan.*"

Art. 127. In plaats van deze wijziging, heeft de Regering art. 147 van de grondwet weder onveranderd opgenomen.

Na art. 128 is door de Regering het volgende nieuw art. ingelascht:

De wijze, waarop het gezag en de magt, aan de provinciale Staten opgedragen, worden uitgeoefend, wordt door de wet geregeld.

3de Afdeeling. *Van de Gemeentebesturen.*

Art. 132 is merkelijk gewijzigd en luidt nu: Aan het hoofd der gemeente staat een raad, welks leden *onmiddellijk* door de ingezetenen, *op de wijze door de wet te regelen*, voor een bepaald aantal jaren worden verkozen.

De voorzitter wordt door den Koning, ook buiten de leden van den raad, benoemd en ook door hem ontslagen.

Om kiezer in eene gemeente te zijn, moet men de vereischten bezitten in art. (72) gevorderd; de belastingsom, daar bepaald, wordt echter op de helft gebragt.

HOOFDSTUK VI. *Van de Godsdienst.*

Art. 159 is thans veranderd als volgt:

Alle openbare godsdienstoefening *binnen gebouwen en gesloten plaatsen* wordt toegelaten, *behoudens de noodige maatregelen ter verzekering der openbare orde en rust.*

Onder dezelfde bepaling blijft de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en besloten plaatsen geoorloofd, waar zij thans naar de wetten en reglementen is toegelaten.

Art. 160. De Regering heeft de oude redactie der Grondwet verkozen boven de wijziging der commissie.

Art. 162. Gewijzigd als volgt:

De tusschenkomst der Regering wordt niet vereischt bij de briefwisseling met de hoofden der onderscheidene kerkgenootschappen, noch, behoudens verantwoordelijkheid volgens de wet, bij de afkondiging van kerkelijke voorschriften.

De bepaling van het oorspronkelijk ontwerp: „de kerkgemeenten hebben de vrije keus harer leeraren," is hier weggebleven, waarschijnlijk in verband met art. 2 der ADDIT. BEPAL., waarop de Regering verklaart, onder de heerlijke regten, die worden afgeschaft, *niet* te begrijpen het regt van collatie.

HOOFDSTUK X. *Van het onderwijs en het armbestuur.*

Art. 183, Al. 1. De uitdrukking *publiek onderwijs* veranderd in *openbaar onderwijs.*

In de memorie van toelichting wordt dit artikel aldus verklaard: „dat wil zeggen, er zal een openbaar onderwijs „zijn, dat zich niet begeeft op het terrein der Godsdienstige „begrippen, en de inrigting van dat onderwijs zal door de „wet worden geregeld, dat wil zeggen: *zal uitgaan van „het gezag.*"

Al. 2 is dus veranderd:

Het geven van onderwijs is vrij, *behoudens het toezigt der overheid, en bovendien, voor zoover het middelbaar en lager onderwijst betreft*, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en *zedelijkheid* des onderwijzers; het een en ander door de wet te regelen.

BARNEVELD, 16 Junij.

Op een boeren-erfhuis van wijlen de weduwe *Rijertje van Zurk*, alhier in de nabuurschap, zoude eene oude kleederkist ter verkoop worden opgebragt; het toeval wilde echter, dat twee boerenknechts die kist vooraf eens wilden bezigtigen en bemerkten, dat uit een', gelijk later bleek, dubbelen aangespijkerden bodem een oude lap uitstak. Hieraan trekkende, kwam eene belangrijke som gouden en zilveren specie voor den dag. Bovengenoemde *Rijertje van Zurk* was berucht wegens hare overdrevene spaarzaamheid, zoodat men vroeger reeds in eene kast, ja, zelfs tot onder de dakspanen, bij het leggen van een nieuw rieten dak, onderscheidene belangrijke sommen gelds, waaronder in den laatsten tijd oude ongangbare specie, gevonden heeft.

UTRECHT, 18 Junij.

Morgen vieren Utrechts muzenzonen een hunner waardig feest. Tegen 3 uren zullen zij in plegtigen optogt zich begeven van het akademiegebouw naar de zaal van den schouwburg, ter gelegenheid van den Senatus Veteranorum. De afscheiding, welke sedert jaren tusschen leden eener zelfde akademie bestond, met name tusschen die van de theologische en van de overige faculteiten, is opgeheven door de ineensmelting van den Senatus Veteranorum en den Senatus Theologorum.

APELDOORN, 19 Junij.

Voor eenigen tijd is eene uitgestrektheid heidegrond, nabij Hoenderlo, door eenige menschenvrienden, van de Speldermark aangekocht. Men noemt daaronder ds. *Heldring* en eenige voorname ingezetenen van Amsterdam en meent, dat het doel zoude zijn, aldaar eene armen-kolonisatie te vestigen; iets dat meerdere waarschijnlijkheid verkrijgt, wanneer men in aanmerking neemt het voorstel, door ds. *Heldring* op het Landhuishoudkundig Congres te Groningen deswegen ter tafel gebragt.

ROTTERDAM, 20 Junij.

Wij vernemen, dat in eene vergadering van den raad der Nederlandsche Handel-Maatschappij, dezer dagen te Amsterdam gehouden, besloten is, om de lijst der schepen, welke tot nog toe alleen door haar konden worden bevracht, met den 1sten Januarij te doen vervallen, en dus alle daartoe geschikte bodems tot hare bevrachting zullen worden toegelaten, op de wijze en voorwaarden nader te bepalen.

DOCKUM, 20 Junij.

Heden morgen te 8 uren zijn van hier naar Leeuwarden vervoerd twee vrouwen, moeder en dochter, welke alhier met eene overdekte schouw lagen. Deze vrouwen zijn Zondag avond gevat op het vermoeden, dat zij zich bezig hielden met het omzilveren of met kwik bestrijken van centen, welke door haar voor vijfjes uitgegeven werden.

GRONINGEN, 22 Junij.

Zijne Majesteit heeft, op het daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend aan H. K. BOSVELD, als kapitein, en aan mr. W. C. J. J. CREMERS, als 1sten luitenant bij de dienstdoende schutterij te Groningen, en zulks, wat laatstgemelden betreft, uit hoofde van verandering van woonplaats; en bij die schutterij benoemd: tot kapitein mr. J. W. F. DE FREMERY, thans 1ste luitenant; tot 1ste luitenants E. J. MULLER en G. P. STUTTERHEIM, thans 2de luitenants; tot 2de luitenants J. GEERTSEMA VAN WIJCHGEL, thans korporaal, en W. CRAEIJVANGER, thans schutter.

— Sedert Dingsdag avond negen uren werd alhier vermist een zoon van H. J. VOS, oud omstreeks 14 jaren, wonende buiten de Oosterpoort. Daar deze jongen bij eenen schuitenvaarder diende, en des avonds aangekomen was, kwam men op het vermoeden, dat hem misschien een ongeluk kon wedervaren zijn, en een onderzoek bij de schuit, liggende in het Damsterdiep, heeft de betreurenswaardige uitkomst gehad, dat zijn lijk gisteren avond aldaar werd terug gevonden.

— Heden middag tusschen twaalf en één uur heeft zich in het Sterrebosch, buiten de Heerepoort alhier, van het leven beroofd, door zich met eene pistool door het hoofd te schieten, een mansperson, naar gissing ruim dertig jaren oud; de ongelukkige was goed gekleed.

— Den 14den Junij heeft te Burum (prov. Vriesland) de aangekondigde harddraverij plaats gehad. Door de gezamentlijke kasteleins aldaar was uitgeloofd een prijs, bestaande in een net bewerkt en met Chineesch koper gemonteerd *chaisgereide, hoofdstel, toom en leide*, welke behaald werd door het zwarte langst. ruinpaard van den heer H. DOORNBOS, op de Waard, onder Grijpskerk, door den eigenaar zelven bereden; negen paarden namen hieraan deel.

Bijzondere berigten uit Noord-Duitschland.

HAMBURG, 20 Junij.

(*Berigten uit Weenen, Praag, enz.*) Men meldt uit Pesth (Hongarije), dat den 14den dezer het Banaat in vollen oorlogstoestand verkeerde; — dat 10,000 Slavoniërs, Raizen, Czaikisten en Serviërs in aantogt waren en reeds de versterkte plaats Titel hadden bemagtigd; — dat zij ook reeds een bataljon geregelde Hongaarsche troepen hadden ontwapend; — in één woord, dat ook däär misschien nog groote gebeurtenissen op handen zijn.

— Den 13den is de opperbevelhebber van Praag (*vorst Windisch-Grätz*) met zijne troepen en artillerie uit de stad getrokken en heeft de hoogten rondom de stad bezet. Den 16den vernam men dan ook in Weenen, dat Praag allervreesselijkst door die troepen is beschoten. Geheele straten moeten door het bombardement zijn vernield. Over het geheel is er in Praag schrikkelijk en onmenschelijk gevochten en gemoord.

— De *Wiener Zeitung* van den 17den bevat de volgende stukken:

1) Eene verklaring van den minister *von Pillersdorff*, waarin hij — ingevolge eene uitnoodiging van den Keizer — zich bereid verklaart, *om zich met de vorming van een nieuw ministerie te belasten*, doch eerst na de terugkomst van den Keizer.

2) De den 16den bij de ministers uit Innspruck ontvangene tijding, dat de Keizer in de eerstvolgende dagen, na een kort oponthoud in Ischl, *de terugreis naar Weenen zal aanvaarden*, — en dat *na de verovering van Vicenza vredesonderhandelingen met de provisionele regering van Milaan zijn aangeknoopt* en de maarschalk *Radetzky* middelerwijl *tot het sluiten van een' wapenstilstand is gemagtigd.*

3) Het berigt, dat de Keizer het besluit der ministers heeft goedgekeurd, waarbij de provisionele regering in Praag voor *onwettig* wordt verklaard; enz.

4) Een berigt van den vorst *Windisch-Grätz* uit Praag, van den 14den dezer, waarin hij meldt, dat de strijd op den 12den door een' moorddadigen aanval der studenten en van het volk op eene vreedzame deputatie van burgers geopend was. [De verdere berigten van den vorst zijn reeds van elders bekend.]

— Een nader berigt uit Weenen, van den 17den, meldt, dat (luidens eene dien dag aldaar ontvangene telegrafische tijding) *de stad Praag op onderscheidene plaatsen in brand stond* [natuurlijk ten gevolge van het langdurige bombardement; zie boven] — Verder heeft men het berigt ontvangen, dat de vorst *Windisch-Grätz*, wegens den haat der Bohemers jegens hem, zich heeft genoodzaakt gezien, zijn ambt neder te leggen, en dat de graaf *Mensdorff* provisioneel het kommando heeft overgenomen. Overigens is het bombardement geëindigd.

(*De oorlog met Denemarken.*) Nog altijd ontbreken belangrijke berigten van het tooneel des oorlogs. Men is van meening, dat er däär waarschijnlijk iets beslissends voorbereid wordt.

Den 16den hebben de Duitsche troepen eene verkenning gedaan noordwaarts op, over Apenrade tot Hadersleben toe, maar niets ontmoet. Den 18den hebben de voorposten weder de stelling bij Sonderburg ingenomen, terwijl het hoofdkwartier der divisie weder in Höckerup gekomen is.

BREMEN, 21 Junij.

Ook in het naburige hertogdom Altenburg begint het te gisten: — men is ook däär reeds lang ontevreden over de Regering en hare handelingen. Den 18den dezer eindelijk nam de stad Altenburg eene meer beslissende houding aan tegenover het slot; — de regering had gesproken van een' bij het volk zeer beminden man te willen doen gevangen nemen, en dit was het signaal tot het barricaderen der geheele stad. Men wilde geene soldaten in de stad dulden, en troepen boeren, met zeissen gewapend, trokken de stad te hulp. Men heeft 5 eischen aan den hertog gedaan, en weet nog niet, hoe het daarmede gaan zal.

— Met den 1sten Julij e.k. zal er in Berlijn eene *Nieuwe Pruissische Courant* uitkomen, die een openlijk orgaan zal zijn der *oude reactionaire partij*, met eenige afgetredene ministers aan het hoofd!

— Den 17den hebben gewapende arbeiders gepoogd, het *artillerie laboratorium* voor de Nieuwe Poort te Berlijn te overvallen. De aanvallers werden spoedig terug geslagen.

— De studenten, op den Wartburg verzameld, hebben besloten, voor *hun* corps door geheel het Duitsche rijk een eigen Parlement op te rigten, geheel georganiseerd op de wijze, waarop in Frankfort het centrale rijksgezag zal moeten worden ingerigt. [Deze studenten-instelling is een krachtig, maar zeer zeker ook een belemmerend *imperium in imperio.*]

— In Posen meent men, dat de Deensche oorlog een casus belli voor Rusland zal zijn, zullende n.l. de Czaar weldra openlijk partij trekken voor Denemarken, de grenzen van Posen overtrekken, en dat groothertogdom voor zich in bezit nemen. [Het is nog zóó verre niet; Rusland zal wel voorzigtig zijn, of liever blijven: — het ware voor zijn leger ook wel in 't geheel niet goed, in de oproerige landen binnen te trekken. Er is toch niets besmettelijker, dan vrijzinnige denkbeelden!]

— De bekende Berlijner „Volkswitz" heeft, onder anderen, bij de aftreding van den minister van oorlog, den graaf *Kanitz*, hem tot aandenken den naam geschonken van „graaf *Kannichts!*" — Zulke aardigheden worden daar thans veel vertoond.

UITTREKSEL UIT HET VERSLAG DER BEOORDEELAARS VOOR DE DOOR DE COMMISSIE VAN LANDBOUW IN DE PROVINCIE GRONINGEN UITGELOOFDE MEDALJES OP DE TENTOONSTELLING VOOR LANDBOUW EN VEETEELT TE GRONINGEN, DEN 14den Junij 1848.

De beoordeelaars zijn de Heeren:

J. GOOKINGA (*voorzitter*),
R. WESTERHOFF *vice-voorzitter*),
E. H. WAALKENS,
H. W. WILLEMSEN,
J. CARDINAAL,
J. C. BILLROTH (*secretaris*),
} benoemd van wege de Comm. van Landb.,

G. REINDERS, } benoemd van wege het Genootschap *ter*
W. L. DIJKHUIS, } *bevord. der Nijverh.* te *Onderdendam*,

H. K. GAAIKEMA, benoemd door het Departement *Noordhorn der Nederlandsche Maatschappij van Nijverheid*,

zijn bijeengekomen op den 14den Junij 1848, des morgens te 8 uren, in het lokaal der Tentoonstelling.

Behalve de toegewezene *Medaljes* (welke in een vorig no. dezer Courant reeds genoemd zijn), hebben de Beoordeelaars nog gemeend eene *eervolle melding* te moeten maken van de onderstaande Voorwerpen, als:

Onder de *Hengsten*, van dien van den heer mr. P. BRONGERS te *Mensingeweer* en van B. BOSMAN te *Helpen*, die, zoowel om de kleur van het haar, als om den schoonen ligchaamsbouw, deze onderscheiding waardig waren.

Onder de *Stieren*, met eenen schoonen en goed geëvenredigden ligchaamsbouw van dien van den heer G. REINDERS van *Groot-Zeewijk* en R. DIJKHUIS te *Nijkerk*, bij *Ulrum.*

Onder de andere *Runderen*, van de Kween van 2½ jaar en de beide driejarige Melkkoeijen (tweelingen) van den heer H. AALFS te *Hoogemeeden.*

De tentoongestelde *Schapen* hebben nagenoeg alle de goedkeuring van Beoordeelaars weggedragen, en het was inderdaad moeijelijk eene bepaalde keuze uit dezelve te doen. Alleen vermeenen zij nog eene bijzondere eervolle vermelding te moeten maken van de 2 Ooi Rammen van echt Frieschras van jonkheer T. A. M. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER op het *Bildt* en van den eenjarigen Ram van den heer H. AALFS te *Hoogemeeden*, welke Schapen, zoowel om den uitstekenden ligchaamsbouw, als de fijnheid en dugdzaamheid der wol, deze onderscheiding allezins verdienden.

Onder de voortbrengselen van Land- en Tuinbouw, ingezonden van wege de commissie van Landbouw en uit den Landhuishoudelijken tuin, en onder de werktuigen uit de verzameling voor den Landbouw te *Groningen*, hebben Beoordeelaars voorwerpen genoeg gevonden der bekrooning waardig, doch welke door de inzenders buiten de mededinging gehouden waren; zoodat men zich moet bepalen met in het algemeen zijne bijzondere tevredenheid te betuigen voor de vele zorgen, ook hieraan besteed.

Nog mogen genoemd worden de Aren Wintertarwe van J. ABBRING te *Noordbroek*, en de Zaden van G. A. RIEPMA te *Groningen* en J. H. LEURINGH te *Tolbert.*

Eene eervolle vermelding verdient ook het model van een' Koornsnijder of Knipper van E. J. BORGMAN te *Kloosterburen* en de nuttige Boonenbreker van A. MEULMAN te *Groningen*, welke laatste evenwel reeds langer bekend was; voorts de verbeterde Koolzaadzaaijer van R. A. VENHUIS te *Stitswerd* en de Tuinsieraden van W. F. SLEE te *Utrecht.*

Met betrekking tot de tentoongestelde *Paarden*, vermeenen Beoordeelaars hun leedwezen te moeten betuigen, dat, aangezien er in deze en aangrenzende Provinciën nog vele goede en sierlijke Paarden worden aangetroffen, men daarvan niet meer op de Tentoonstelling had aangeboden, daar de keuze thans inderdaad in dit opzigt al vrij beperkt te noemen was.

Ingezonden Stukken.

GRONINGEN, 20 Junij 1848.

Een ieder, die het derde Landhuishoudkundig Congres bijwoonde, was zeker uitermate voldaan over de hoogst nuttige strekking van zoodanige vereeniging, en stelt zich voor, dat dezelve goede vruchten opleveren zal.

Met belangstelling heb ik het voorloopig kort verslag van het Congres gelezen, dat in onze beide Couranten van Dingsdag voorkomt. Alles konde daarbij niet wel worden vermeld, maar het speet mij toch, daarbij te missen mededeelingen, welke door mij met de grootste belangstelling waren gehoord en naar mijne gedachten voor Vriesland, de stad en provincie Groningen zoo gewigtig, dat zij alleen de kosten en moeite van een Congres waardig zijn. Ik bedoel hetgene gezegd is bij de behandeling van het voorstel over de Inpoldering van de Lauwerzee en van een gedeelte van den Dollard, waarbij Prof. VAN SWINDEREN ook uitdrukkelijk en in de eerste plaats van de Inpoldering van de Lauwerzee gesproken heeft, hoezeer dit in het verslag in onze Couranten niet vermeld is, waar alleen van den Dollard gewag wordt gemaakt. Daarover is mede door de heeren B. P. G. VAN DIGGELEN, ingenieur van den waterstaat te Zwolle, en WORP VAN PEYMA, van Ternaard (Vriesland), het woord gevoerd, juist daarop wilde ik de algemeene aandacht vestigen. Door den eerstgenoemden werd gezegd, dat die inpoldering der Lauwerzee zoude voorzien in de dringende behoefte eener verbeterde afwatering in Vriesland en Groningen, welke, zooverre Groningen betreft, niet door eene hoogere of lagere afsluiting van het Reitdiep, maar alleen door de afsluiting van een' ruimen boezem kan plaats vinden; *dat men meestal een verkeerd denkbeeld had omtrent den toestand van den grond der Lauwerzee; dat, naar zijne gedachten, die gronden bij een langer uitstel der inpoldering wel iederen dag in waarde en geschiktheid zouden verliezen*, DAT MEN DEZELVE TOT ROTTENS TOE rijp *konde noemen.*

De heer WORP VAN PEYMA zeide niet volkomen met den heer VAN DIGGELEN in te stemmen, maar het ook daarvoor te houden, *dat men over de gesteldheid der gronden in de Lauwerzee veelal niet gunstig genoeg dacht, en dat dezelve meest allen tot inpoldering geschikt waren.*

Wie de heeren VAN DIGGELEN en WORP VAN PEYMA zijn, en welke waarde aan hun oordeel gehecht moet worden, is te algemeen bekend, dan dat wij daarvan iets behoeven te zeggen.

Wij wenschen de provincie geluk met hunne uitspraak, en dat juist op dit oogenblik nu met weinige dagen eene beslissing in deze hoogst aangelegene zaak zal worden gedaan. Moge hun oordeel bijdragen, om de stad Groningen voor een' dreigenden ondergang te bewaren en Vriesland en Groningen eene verbeterde afwatering te bezorgen, en zoowel strekken ter bevordering der algemeene welvaart in die provinciën, als die Inpoldering welda'dig zal zijn voor het Vaderland en de Regering.

GRONINGEN, 22 Junij 1848.

Gisteren avond werd door de Italiaansche operisten het meesterstuk van VERDI, de opera ERNANI, met goed gevolg opgevoerd. Jammer, dat het publiek niet talrijker was! Zij, die de voorstelling bijwoonden, hebben echter een keurig genot gesmaakt, zooals hier waarschijnlijk niet spoedig meer te vinden zal zijn.

Onder hen, die tot de goede uitvoering medewerkten, verdienen vooral genoemd te worden mlle. TEBALDI en de heer FALLAR, die als ELVIRA en don CARLOS zoodanig uitmuntten, dat zij, onder daverende toejuichingen, herhaalde malen werden terug geroepen.

Wat mlle. TEBALDI betreft, door het gracheveerde van haren zang en door haar gevoelvol spel, rijst zij bij elke optreding in de belangstelling van het publiek. En waarlijk zij verdient in alle opzigten de onderscheiding, die haar telkens ten deel valt. Want, als het de kunst is, die artistes altijd achtingswaardig maakt, dan zullen zij toch zooveel te meer aanspraak op onze sympathie hebben, wanneer het talent door een edel hart wordt opgeluisterd. En zeker mag dan mlle. TEBALDI, die in de tegenspoeden, welke het gezelschap in den afgeloopen winter getroffen hebben, zoo vele bewijzen van zelfopoffering gegeven heeft, onder de eersten hare regten op aller achting doen gelden.

De heer PERSONI heeft zich, als ERNANI, zeer wèl van zijne moeijelijke taak gekweten, hij heeft getoond wat methode en een juist gevoel vermogen, als de stem veel van hare aangenaamheid verloren heeft. Ook bleef de goedkeuring der aanschouwers niet achterwege. De heer BAINI (SILVA) voldeed evenzeer.

Aanstaanden Zaturdag zal, tot afscheidsvoorstelling, DONIZETTI's *Lucia di Lammermoor* worden gegeven. De gevierde TEBALDI zal bij het vervullen van de titelrol gelegenheid hebben, hare talenten als dramatische zangeres van vele zijden te laten schitteren, terwijl tevens de heer FALLAR in de belangrijke rol van ASTHON, LUCIA's broeder, onverbeterlijk zijn zal.

Wij hopen, dat bij deze slotrepresentatie het publiek door eene talrijke opkomst bewijzen zal, dat men te *Groningen* even gaarne de kunstenaars ondersteunt, als dat men er de kunst-zelve huldigt.

Moge de lauwer het schoonste loon van de laatste zijn: hare voedsterlingen hebben het regt om nog op iets meer aanspraak te maken.

Alvorens onze verslagen over de voorstellingen van het Italiaansche gezelschap te eindigen, zijn wij verpligt een' naam te noemen en een talent te huldigen, waarvan wij reeds te lang gezwegen hebben: wij bedoelen den heer S. A. DE FERRARI, Directeur der vereeniging. Mogen alle kenners hem reeds lang als orkest-directeur hoog geschat hebben; de uitvoering op het Studenten-Concert van eene zijner composition (eene aria uit de opera *Ida della Torre*) heeft bewezen, dat de heer FERRARI eene plaats onder de verdienstelijkste componisten van den tegenwoordigen tijd waardig is. Het zeer talrijke publiek beeft dan ook zijne bewondering door daverende toejuichingen en een, als uit één mond opgerezen, *da capo* te kennen gegeven.

Wij hopen, dat, wanneer de heer FERRARI in zijn vaderland zal zijn teruggekeerd, hij er, in de plaats van bloedige tooneelen, zal vinden: kalmte om te arbeiden, een personeel om zijne werken uit te voeren, en een publiek om ze te waarderen.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Elseneur den 12 Junij, kapit. *Sprik* Grietina Hillegina, van Riga n. de Zaan; *Kuiper* Annegina Elsina, van Liverpool n. Nerva; *Gnodde* Vrienden, van Purmerend n. Nerva; den 13den *Boon* Jacoba Hazewinkel, van Riga n. Groningen; *Drenth* Anna Catharina, van Dantzig n. Amsterdam; *Spanjer* Catharina Sophia, van Greifswald n. Boston; *Schuur* Agatha, van Harlingen n. de Oostzee.

Binnengekomen te Amsterdam den 17 Junij, kapit. *Stuit* de Eendragt, van Stettin; *Kwint* Cornelia, van Bogensee; den 18den *Mulder* Jantina Gesina, den 19den *Puister* Rieka en *Naatje Alberdina* Edzina, alle drie van Koningsbergen; *Boiten* Catharina Elisabeth, van Rostock; *Dijkstra* vr. Geertje, van Bremen; *de Boer* Gesina, van Grangemouth; *Zuininga* Frouwina Steenhuizen, van Newcastle; *Ouwehand* de Hoop, van Hull; den 20sten *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, van Riga; *Bakker* Frouwina, van Dantzig; *Staal* Tjardai, van Rostock; *Konterman* vr. Renske, van Hadersleben; *Nieland* Hoop en Liefde, van Bremen. — Te Texel den 18 Junij, *Nieboer* Margaretha, van Nerva; *Bakker* Frouwina, van Dantzig; *de Groot* Houthandel, van Christiaansand. — In het Vlie den 17 Junij, *Mooi* Tiessina, van Riga; *Naatje* Alberdina Edzina en *Top* Maria Berta, beide van Koningsbergen; *Gnodde* jonge Jan, van Edendorben; *de Groot* Arendina, van Christiaansand. — Te Helvoet den 17 Junij, *Pot* Spruit en *Kok* Hollands Trouw, beide van Rostock; den 18den *Heeres* de Witte Leeuw, van Newcastle. — Te Brielle den 18 Junij, *Bekkering* Vriendschap, van Duinkerken. — Te Vlissingen den 18 Junij, *de Groot* jonge Cornelis, van Bordeaux. — Te Duinkerken den 13 Junij, *Kuen Bzn.* Johanna Catharina, van Rotterdam. — Te Newport den 13 Junij, *Schippers* Harmina Annagina, van Jersey. — Te Londen den 17 Junij, *Jonker* Sieberlina, van Groningen. — Te Hull den 15 Junij, *Reussien* Handel, van Groningen; *Meijer* Annegina, den 16den *Visser* Maria en *Puister* Nijverheid, alle drie van Harlingen; *Wolkammer* Alberdina, van Delfzijl. — Bij Southwold den ...., *Huisman* Grouwina Gesina, van Groningen n. Londen. — Te Dantzig den 10 Junij, *Ebeling* de Vrede, van Harlingen. — Te Stralsund den 10 Junij, *Gust* Hendrika, van Wolgast; den 11den *Stuit* Geerdina, van Holland.

Binnengekomen te Amsterdam den 20 Junij, kapit. *Korter* Riga, van Riga; *Panjer* Wijka, van Bremen; *Top* Maria Beerta, van Koningsbergen; den 21sten *Broeckema* Hillechiena Christina, van Dantzig. — Te Vlissingen den 19 Junij, *Korter* Cornelia Catharina, van Londen. — Te St. Valery sur Somme den 17 Junij, *Potjer* Geertruida Jacoba, van Riga. — Te Londen den 17 Junij, *Gust* Goede Hoop, van Delfzijl; den 19den *de Vries* Hoop op Welvaart, *Huisman* Frouwina Gesina, *Zeegers* Annegina, *Meijer* vr. Geertina, *Kroman* de Hoop en *Drewes* de 2 Gebroeders, alle zes van Groningen.

In lading te Londen den 27 Mei, kapit *Smit* Maria Magdalena, voor Rotterdam.

Zeilklaar te Spezzia den 1 Junij, kapit. *Koster* Martha Elisabeth, naar Kroonstad.

Vertrokken van Amsterdam den 18 Junij, kapt. *Bakker* Margaretha Agnes, naar Petersburg; *Bolmeijer* de 2 Gebroeders, naar Leer; den 19den *Jonkhoff* de Hoop, naar Londen; *Boon* Alida Gesina, naar Petersburg; *Zeven* Concordia, op avontuur; den 20sten *de Vries* de Gezusters, op avontuur. — Van Kampen den 15 Junij, *Ketelaar* Jantina Hendrika en *Ketelaar* Engelina, beide op avontuur. — Uit het Vlie den 17 Junij, *Ferwerg* Udonia, op avontuur; den 18den *Bryntjes* Lumiena, naar Christiaansand; *Kok* Ida Frederika ...

rik, naar Osterrusoer; *Tiktak* Jantina Fennechina, op avontuur. — Van Triest den 8 Junij, *Meijer* Feronia, naar Bahia. — Van Pillau den 12 Junij, *de Boer* Lumina, naar Amsterdam; *van Sluis* Elsina, naar Engeland; *van Sluis* Broederliefde, naar Hull; *Botje* Gesina Alida, naar Bergen. — Van Dantzig den 8 Junij, *Drent* Eendragt, naar Bremen; den 9den *Koster* Catharina Cornelia, naar Antwerpen; den 11den *de Boer* Annechina Hendrika, naar Amsterdam; *Wilmink* Herman Wilmink, naar Petersburg. — Van Travemunde den 14 Junij, *Drok* Germdina, naar de Oostzee. — Van Cuxhaven den 15 Junij, *de Boer* juffer Jantje, naar Wisbeach; *Wever* Gesina Beerta en *Smit* Morgenster, beide naar Petersburg. — Van Hamburg den 17 Junij, *Gnodde* Alida Sophia, naar Londen. — Van Bremerhaven den 15 Junij, *Geltes* de 2 Gezusters, naar Groningen; *Heine* de 5 Gebroeders en *Heine* Georgina, beide naar Rotterdam.

Vertrokken van Texel den 20 Junij, kapit. *Lukens* Sieke van der West en *Kraan* Annette, beide naar Livorno; *Fokkes* Cornelis, naar Marseille; *Bakker* vr. Geertje, naar Bordeaux; *de Jonge* Jantina, naar Yarmouth. — Uit het Vlie den 19 Junij, *Sap* Broederliefde, naar Koningsbergen; *Hasewinkel* Lucas Wicher en *Brouwer* Aurora, beide op avontuur.

Het schip *Europa*, kapit. Scholtens, van Hadersleben naar Amsterdam, is den 16 Junij te Cuxhaven met verlies van zwaard en verbitte lading binnengeloopen; moet lossen.

DELFZIJL, 22 Junij. Binnengekomen den 19den kapit. *van Werf* Alida Gezina, van Laurwich; *Erenius* Dorothea, van Leer; *Riepma* Agatha, van Arendahl; den 20sten *Wolkammer* Eenige Broeder, van Brewich; *Geltes* de 2 Gezusters, van Bremen; *Sterenberg* Vriendschap en *Stenger* de Vriendschap, beide van Laurwich; *Strand* Johanna Georgina, van Stettin naar Leer; den 21sten *Pamp* Margaretha, van Londen; *Pot* de Hoop van Osterrusoer; *Wilkens* Jantina, van Laurwich; *Pot* de Weldaad, van Krageroe; *Witkop* vr. Martha, van Osterrusoer; *Smeal* Hillechiena, van Laurwich; *Lodewijks* Annechiena, van Krakeroe. — Vertrokken den 20sten *Oetzes* de Hoop, naar Emden; *Forma* vr. Antje en *van der Berg* Onrust, beide naar Leer.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 16den tot en met den 22sten Junij 1848 zijn te *Groningen* geboren 6 zoons en 7 dochters; gehuwd 6 paren; overleden 8 ouden en 5 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 20 *Junij*.

TARWE.		GERST.		Bl. Voer	42 » f 2,45
Oude	℔ f	Winter	50 ℔ f 2,50	Zw. Voer	38 » » 2,25
Oml.	72 » » 6,75	»	52 » » 2,80	»	41 » » 2,40
»	74 » » 7,25	»	54 » » 3,10	»	44 » » 2,55
Old.	70 » » 5,75	»	56 » » 3,40		
»	72 » » 6,25	Zomer	54 » » 2,85	BOONEN.	
»	74 » » 6,75	»	56 » » 3,15		
ROGGE.		»	» »	Paardb.	f 4,25,50,75,90
Inlands.	66 ℔ f 4,35	Knobbe	60 » » 3,80		
»	68 » » 4,75	HAVER.		ZADEN, ENZ.	
»	70 » » 5,15	Dikke	44 ℔ f 2,70	Gr.Gort	f 6,25,50,75
BOEKWEIT.		»	47 » » 3,00	Par.100 N.	℔ f 10 f 11
Gr. Zd.	62 ℔ f 4,55	»	50 » » 3,30	Kools.	f 9,75 f 10,75
»	64 » » 4,95	»	52 » » 3,50	Mosts.	f
»	66 » » 5,35	»	» »	Raapol. p.v.	f 34,50 f 35
Zw.Zd.	66 » » 5,20	Bl. Voer	38 » » 2,25	Boter ¼ ton	f 28,25
Veen	64 » » 4,50	»	40 » » 2,35	Dito ⅛ ton	f 14

Tarwe niet dan lager te verkoopen. — Rogge en Boekweit slap en tot bovenstaande verlaagde prijzen moeijelijk te verkoopen. — Gerst genoegzaam zonder handel. — Haver iets lager afgegeven. — Boonen in een doen. — Gort weinig in omgegaan. — Koolzaad stil.

AMSTERDAM, 21 *Junij*. Tarwe tot ca. vorige prijzen aan cons. verkocht: 128 ℔ o. b. Poolsche f 300; 128 ℔ n. b. dito f 277, f 280; 130 ℔ dito dito f 286; 128 ℔ o. en n. dito dito f 295; 131, 132 ℔ Rost. f 243, f 246; 133, 124 ℔ Mecklenb. f 246, f 249; 128 ℔ Zeeuws. f 228; 131 ℔ Gron. f 215.

Rogge met weinig handel: 126 ℔ Pommer f 162; 121 ℔ Mecklenb. f 147; 122 ℔ Deensche f 142.

Gerst: 94, 96, 98 ℔ Vries. Wr. f 96, f 99, f 102.

Koolzaad op levering ½ p. vl. lager; verkocht: n. Stichts Aveelzaad 55, 54 p. vl.; op 9 vat in Sept. en Oct. 56 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 107, 108 ℔ Egypt. f 240. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering de laatst geblevene prijzen van vorigen marktdag gedaan: per 6/w. f 35½; Vlieg. f 34½ a ½; Sept. f 33½; Oct. f 33½; Nov. f 33¾ a f 33¾ a ¾; Dec. f 34 a f 33¾ a f 34. — Lijnolie per 6/w. f 27½; Vlieg. f 26½. — Hennepolie per 6/w. f 36; Vlieg. f 35.

LONDEN, 16 *Junij*. De prijzen van Hollandsche Boter zijn deze week 4/- a 6/- terug gegaan en de markt sloot heden in eene flaauwe stemming. Ordinaire kwaliteiten zijn niet meer dan nominaal.

LONDEN, 19 *Junij*. Van Inl. Tarwe was heden weinig ter markt en het aanwezige ging tot 2 sh. avans op de prijzen van l.l. Maandag grif van de hand. Puike vreemde wordt 1 a 2 sh. hooger genoteerd, doch in mindere kwal. was geene verandering. Gerst, die in ruime hoeveelheid was aangevoerd, moest 1 sh. lager worden afgegeven. Ook vreemde Haver was in groote hoeveelheid voorhanden en iets goedkooper. Boonen en Erwten mede lager verkrijgbaar.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 21 *Junij*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 42$\frac{1}{16}$, 42¼, 42¼; Dito Cert. 3 pCt. 48⅜, 48¼, 48$\frac{11}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 64$\frac{1}{16}$, 64¼, 64$\frac{3}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. 62¾; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 62¾; Handelmaatschappij 4½ pCt. 122½. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 9$\frac{5}{16}$; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 9¼, 9¼, 9$\frac{3}{16}$; Dito bij Dito, Onbep. Stukk. 5 pCt. 9; Dito 3 pCt. 23¼, 23¼, 23¼; Dito Binnenl. à 6 m. 3 pCt. 16, 16⅛, 16⅛; Coup. *Ardoin* 6½, 6⅛; Passive 3, 3½. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 14½. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 92¾, 93; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 92, 92⅜; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 79¾, 80; Dito bij *Hope* 4 pCt. 69⅜, 69¼; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 69½, 69⅜. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 53¾, 54, 54; dito 2½ pCt. 27¾, 28, 28; Braz. 5 pCt. 67½; N. Mex. 5 pCt. 14; Peru 6 pCt. 16, $\frac{1}{16}$; Handelm. kontant 122½.

De markt in onze binnenl. fondsen was heden iets williger gestemd. De handel vertoonde over het algemeen nog al eenige levendigheid.

Spaansche een weinig vaster bij eenige affaire in de beide hoofdsoorten. Russische en Oostenrijksche op nieuw iets aangenamer.

Naar Mexik. was eenige meerdere vraag.

Grenada Onbep. St. 1 pCt. 12⅛, $\frac{3}{16}$.

Koers van het geld: Prolongatie 3, ¼; Beleening 3½; Disconto 4 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCts. 42¼; Ard. a £ 510 9$\frac{3}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 16⅛.

ADVERTENTIEN.

Geachte Stadgenooten!

Het is niet zonder aarzeling, dat de **DIAKENIE** der **ROOMSCH-CATHOLIJKE GEMEENTE** alhier hare toevlugt heeft genomen, om in dezen tijd een beroep op de liefdadigheid harer Stadgenooten te doen. — Zij is er echter toe gedrongen, daar hare Fondsen in eenen zoo ongunstigen toestand verkeeren, dat de gewone bedeelingen, hoe klein dan ook, zonder buitengewone middelen niet kunnen worden gaande gehouden, en reeds zouden die bedeelingen hebben moeten ophouden, ware het niet, dat de gunstige afloop der VERLOTING, welke eene zuivere bate van f 1347,89 heeft opgeleverd, dit jaar in hare kas was gevloeid. Die gunstige uitkomst was dan ook de reden, waarom zij in den afgeloopen winter geene buitengewone Kollekte heeft verzocht.

De duurte der levensmiddelen gedurende de jaren 1846 en 1847 en het steeds vermeerderend getal van bedeelden hebben alle hulpbronnen der Diakenie uitgeput, en heeft zij hare rekening over 1847 met een nadeelig slot van f 6,309.19½ moeten sluiten.

Om den achterstand gedeeltelijk te dekken, de dagelijksche uitgaven te bestrijden, heeft zij van de Edele Achtbare Regering dezer Stad vergunning verzocht, eene **BUITENGEWONE KOLLEKTE** te houden, op WOENSDAG, den 28sten dezer maand, eene vergunning, welke door Burgemeester en Wethouderen, als van de bestaande behoefte overtuigd, is verleend.

Het is die Kollekte, Geachte Stadgenooten, welke zij goedgunstig in uwe milddadigheid aanbeveelt. Nimmer is hare verwachting op uwe milde gaven te leur gesteld, en zij vertrouwt ook dit maal, dat hare pogingen, om in het lot der Armen te voorzien, met een' gewenschten uitslag zullen worden achtervolgd.

De Diakenie der Roomsch-Katholijke Gemeente te Groningen:
C. RIKKERS, *Boekhouder.*
B. F. C. DE HOSSON, *Secretaris.*

SCHOUWBURG TE GRONINGEN.

LAATSTE VOORSTELLING, te geven door al de ARTISTEN van het ITALIAANSCHE GEZELSCHAP van *Amsterdam*, op **ZATURDAG**, den **24**sten Junij **1848**.

Lucie de Lammermoor,

GROOTE OPERA in 4 ACTEN.
Meesterstuk van Maestro **DONIZETTI**.

Aanvang te half Acht.

BROCHURES dezer OPERA in het Hollandsch tegen 40 Cents het Stuk aan het HOTEL DE NEDERLANDEN.

In de Societeit *de Harmonie*,

HEDEN AVOND te acht uren, **JAARLIJKSCH VERSLAG** en VERKIEZING eener **COMMISSIE** tot INNEMING der REKENING van het AFGELOOPEN JAAR.

GRONINGEN, 23 Junij 1848.

Namens de Directie:
A. VAN CALCAR,
Secretaris.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** DORDRECHT, 19 Junij 1848. Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen *ZOON* Vrouwe C. F. VAN HOËVELL—TRIP.

*** Heden beviel van eene DOCHTER C. W. MEULMAN geliefde Echtgenoote van

H. O. HAGBOLT,
Verwer & Glazenmaker.

GRONINGEN, 20 Junij 1848.

*** Heden beviel van een' ZOON G. REINDERS, Echtgenoote van

EWE TEN OEVER.

DOCKUM, 21 Junij 1848.

*** Getrouwd:

J. L. SCHEKKEL
en
D. E. PAPE.

ASSEN, 14 Junij 1848.

*** Getrouwd:

IZAÄK BUSCH KEISER,
Predikant te *Mensingeweer*,
Weduwenaar van M. L. E. VAN HEIJNINGEN BOSCH,
met
HENDRIKA JACOBA DE ROCHEFORT.

GRONINGEN, 21 Junij 1848.

*** Na eene echtvereeniging van bijna vier jaren overleed, na eene kortstondige ziekte van drie dagen, in den ouderdom van ruim eenenvijftig jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot KORNELIUS SMID; diep betreurd door mij, zijne drie Kinderen uit een vorig Huwelijk en verdere Aanverwanten.

GRONINGEN, 19 Junij 1848.

A. KUNST,
Wedw. K. SMID.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van bijna 51 jaren, na een langdurig en allersmartelijkst lijden, mijn geliefde Echtgenoot MATTHEUS TEFFER.

GRONINGEN, 21 Junij 1848.

T. TEFFER,
geb. **VAN DER VEEN.**

*** Heden morgen overleed te *Nieuwe Pekela*, na eene ziekte van slechts vier dagen, onze geliefde en zorgdragende Moeder HINDERKIEN HINDERKS, Wedw. D. F. SCHUURMAN, in den gezegenden ouderdom van bijna 76 jaren. Diep bedroefd geven wij hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.

STADS-KANAAL, 21 Junij 1848.

H. D. SCHUURMAN.
Uit aller naam.

*** Het ZOONTJE, ons den 3den dezer door Gods goedheid geschonken, werd ons heden door Zijne wijsheid afgenomen.

GRONINGEN, 22 Junij 1848.

J. S. NUIVER.
N. NUIVER, geb. **CRIENS.**

*** Bij de Boekhandelaren **J. M. W. WAANDERS**, te *Zwolle*, en **R. G. J. SLADOOT**, te *Groningen*, komt heden van de pers:

DE TWEEDE DRUK VAN

BRIEF aan den Hoogleeraar en Schoolopziener **P. HOFSTEDE DE GROOT**, tot antwoord op Z. H. Gel.'s jongste Brochure getiteld: „*Wat hebben wij van het Ontwerp van Gewijzigde Grondwet te verwachten met betrekking tot Godsdienst en Onderwijs?* door *O. A. SPITZEN. R.-C. Priester* te *Groningen.* Prijs 50 Cents.

Waterkuur.

Eerlang wordt uitgegeven: Iets voor **ZWANGERE VROUWEN, VROEDMEESTERS, VROEDVROUWEN, KRAAMVROUWEN, BAKERS** en **MINNEN**. Naar het Hoogduitsch der Waterprofessoren OERTEL, KIRCHMAYER en SCHNITZLEIN, en de Waterdoctoren VON MAYER, WEISS, MUNDE, BECK, KLINCKE, RAUSSE en GRANICHSTAEDTEN, door **A. L. MEURS**, te *Martenshoek*.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De **DIRECTIE** maakt, ingevolge het 94ste der Artikelen van overeenkomst bekend, dat door den RAAD, in deszelfs zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 9de der evengenoemde Artikelen, is besloten tot de **UITKEERING VAN EEN DIVIDEND** over het Boekjaar 1847, ten bedrage van ***DERTIG GULDEN***, over elk AANDEEL, groot *f* **1000—00**, staande ***op naam***, en verwittigt dien ten gevolge de HOUDERS van ***Aandeelen op naam***, dat, overeenkomstig den inhoud der, bij die Aandeelen afgegevene, nieuwe dividend-bewijzen, tot de betaling, tegen intrekking van het ***dertiende*** derzelve, zal worden gevaceerd bij de NEDERLANDSCHE BANK te *Amsterdam*, en wel te beginnen met den ***eersten Augustus*, 1848.**

AMSTERDAM, 16 Junij 1848.

VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
GOUDSWAARD, *Dir.*, *fung. Secretaris.*

Verkoop van AFBRAAK
van het
Oude Akademiegebouw
in de Broerstraat, te *Groningen*.

Ten overstaan van **Mr. C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG, den 27sten Junij 1848, des voormiddags te 11 uren precies, en vervolgens iederen MARKTDAG op dat uur, publiek worden verkocht, *tegen kontante betaling:* De **AFBRAAK**, herkomstig van het **OUDE AKADEMIEGEBOUW** te *Groningen*, in de Broerstraat, en bestaande uit BALKEN, POSTEN, PLANKEN, RAMEN, PANNEN, STEENEN, ZERKEN en veelsoortig ander HOUT en STEENWERK.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG, den 13den Julij 1848, des avonds te 7 uren, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, T.z., aan de Groote Markt, aldaar, publiek, met andere goederen, worden verkocht, als perceel:

III. De EIGENDOM van ongeveer 20 Bunders *Land*, gelegen onder *Hornhuizen*, bij P. J. LEIMA en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 100.

IV. De EIGENDOM van 11 Bunders, 50 Roeden *Land*, gelegen te *Zandeweer*, bij H. E. STEENHUIS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor een jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 93,50.

V. De EIGENDOM van 3 Bunders, 53 Roeden, 40 Ellen *Land*, te *Hornhuizen*, onder *Ulrum*, gelegen, bij R. P. BEUKEMA en Vrouw onder beklemming in gebruik, jaarlijks voor *f* 16—00.

Om te aanvaarden dadelijk na den Toeslag.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van de Erven J. J. RIENKS en H. L. SIERSEMA, in leven Echtelieden, Landbouwers te *Kloosterburen*, op MAANDAG, den 26sten Junij 1848, des namiddags te 3 uren, ten Huize van den Kastelein W. J. VAN DER KAMP, op de Broek, onder *Wierhuizen*, publiek bij Strijkgeld te koop presenteren:

I Eene aanzienlijke, ruime **BOEREN BEHUIZING**, en voor weinige jaren nieuw gebouwde groote **VRIESCHE SCHUUR** en **HUT** cum annexis, geteekend no. 119, *EEMSTERHEERT* genoemd, met de VASTE, ONOPZEGBARE BEKLEMMING van 52 Bunders, 83 Roeden en 70 Ellen uitmuntend best *Groen-* en *Bouwland*, *Tuinen* en *Hoven*, waarin vele jonge VRUCHTDRAGENDE BOOMEN; alles staande en gelegen aan den Publieken Weg te *Kloosterburen*, en jaarlijks aan den Landbouwer K. W. FEDDEMA aldaar tot vaste huur doende *f* 300; en

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 3 Bunders, 87 Roeden en 30 Ellen uitmuntend best *Bouwland*, onmiddellijk aan het vorig perceel gelegen en jaarlijks aan den Heer Mr. W. DE SITTER, te *Glimmen*, tot vaste huur doende *f* 40—00.

Voorts zullen op na te melden dagen, telkens des namiddags te 2 uren te beginnen, ter voorschreven BOERENPLAATS te *Kloosterburen*, publiek, op gewoon crediet, bij uitmijning worden verkocht, te weten:

Op WOENSDAG, den 28sten Junij 1848, diverse VELDGEWASSEN, als 6½ Bunders WINTERGERST, 5¾ Bunders TARWE, 6½ Bunders ROGGE, 10½ Bunders HAVER, 1¼ Bunder BOONEN, 2¾ Bunders GELE ERWTEN, 1¼ Bunder ZOMERZAAD, ½ Bunder AARDAPPELEN, 2 Bunders ROODE KLAVER en 6 Bunders NAWEIDEN.

Op VRIJDAG, den 30sten Junij 1848, diverse LEVENDE HAVE, als 20 stuks Oud en Jong RUNDVEE, 13 beste PAARDEN (waaronder eene beste Merrie met Veulen) en 15 SCHAPEN; wijders onderscheidene BOEREN GEREEDSCHAPPEN, als 3 VELDWAGENS, 4 AARDKARREN, 5 PLOEGEN (waaronder een Radploeg), 5 EGGEN, 1 WINDMOLEN, WENTELBLOK, KAPWAGEN, beste CHAIZEN, LOOIKE, 30 beste KOEKETTINGEN, enz., alsmede 2 Sierlijke en Uitmuntende, door den Heer RIENKS te *Leiden* vervaardigde TELESCOPEN, eene waarvan de buis 13 Ned. dm. diameter en 6,5 palm lengte heeft, van een zoeker voorzien, en de andere, welker buis 5 Ned. duimen middellijn en 3,3 palm lengte heeft.

En op ZATURDAG, den 1sten Julij 1848, diverse MELKGEREEDSCHAPPEN, als KERN met KOPEREN BESLAG, VATEN, KOPER-, TIN-, IJZER-, BLIK- en AARDEWERK, onderscheidene HUISMEUBELEN, enz.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van de Erven van wijlen LUBBERT HENDRIKS VAN DIJKEN en MAGDALENA KLAASSENS, in leven Echtelieden, Landbouwers te *Hornhuizen*, op MAANDAG, den 3den Julij 1848, des voormiddags te 10 uren, ten Huize van den Koopman FONGERS, te *Hornhuizen*, publiek te koop presenteren:

Eene **KAPITALE BOERENPLAATS**, bestaande in eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, geteekend no. 45, met HUTTEN, en de VASTE ONOPZEGBARE BEKLEMMINGEN van derzelver *Erf*, *Tuin* en beste *Binnendijks-*, *Uiterdijks-* en *Kwelderlanden*, te zamen groot 28 Bunders, 66 Roeden en 60 Ellen, doende jaarlijks in genere tot vaste huur *f* 140—00, staande en gelegen te *Hornhuizen*, Gemeente *Kloosterburen*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **U. E. STRUIKMAN**, Notaris te *Scheemda*, is voornemens, ten verzoeke van WIERT JACOBS EELSSEMA, te *Eelshuis*, onder *Siddeburen*, in het openbaar te verkoopen:

Plus minus **20** Bunders **TOPGRAS**, staande op Wortel op Verkoopers LANDEN, onder *Nieuwolda* en *Wagenborgen* gelegen.

Deze Verkoop zal zijn op WOENSDAG, den 28sten Junij 1848, des namiddags te 2 uren, te beginnen bij Verkoopers Boeren Behuizing, te *Wagenborgen*.

KWELDERBOELDAG,

voor de REGERING der STAD *GRONINGEN*, op WOENSDAG, DONDERDAG, VRIJDAG en ZATURDAG, den 5den, 6den, 7den en 8sten Julij 1848, achter den *Stads Nieuwe Polder*, te beginnen bij het ZIJLHUIS, en op MAANDAG, den 10den Julij 1848, de *Stads Heerdten* achter LUITJEN BONNES, E. A. J. BUSSCHER en achter de Plaats van HEMMO JAGER, telkens des namiddags te 2 uren.

Mr. B. HAITZEMA VIËTOR.
Mr. W. A. OFFERHAUS.

Worden gevraagd, voor een eenbaar Heer: *drie* **ONGEMEUBELEERDE KAMERS**; Vóór- en Achterkamer roijaal; met den **MIDDAGKOST** op zijne Kamer. Adres onder de letters A A bij den DRUKKER DEZER.

EEN ROGGE- EN KORENMOLEN

van 22½ Ellen vlugt, zich in zeer solieden staat bevindende, en gelegen aan het groote Vaarwater, wordt **UIT DE HAND TE KOOP** aangeboden.

Nadere informatiën te bekomen bij den Heer G. KRUIZINGA, te *Leeuwarden*, Ewal, lett. J no. 26.

De ondergeteekenden berigten, dat zij hunne **BIEREN** in prijs per Fust verminderd hebben, als:

Het LAGERBIER per Ned. Vat *f* **2**, zijnde de prijs nu *f* **8** per Ned. Vat.

Het TAFELBIER per Ned. Vat *f* **1**, zijnde de prijs nu *f* **5** per Ned. Vat.

Het CHAMPAGNE en CHAMPAGNE GEMBERBIER van af den 17den Mei 1848 **10** Cents per Flesch.

HESSELINK & KOOLMAN.

BLANKE WITTE GENUA TAFEL- OF BOOMOLIE,

de fijnste en lekkerste, en volgens den inhoud der Fleschen de goedkoopste; (want men kan de drie Fleschen op twee Kannen bepalen), is nog steeds te bekomen, à 70 cents de Flesch, buiten de Flesch, bij A. A. SMITH, in de Heerestraat.

NB. De Fleschen worden à 10 cents berekend, en wederom in betaling aangenomen.

Brieven en geld franko.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een **TILBURY** *a deux bancs* (**BRABANDSCH KARRETJE**), zoo goed als nieuw. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

VOORDEELIG BERIGT!

Aan het *Magazijn* van Heeren en Dames Mode-Artikelen, ten Huize van den Heer VORMANN, achter het Stadhuis alhier, is ontvangen: eene nieuwe zending **HEEREN KLEEDINGSTUKKEN**, als: BROEKEN van *f* 2,75, JASSEN van *f* 4,50, VESTEN van *f* 2,50 en nog eene menigte ARTIKELEN, welke alle tot *spotprijzen* worden uitverkocht.

Een **JONGELING**, sedert eenige jaren op een KANTOOR der DIRECTE BELASTINGEN en ACCIJNSEN werkzaam zijnde geweest, de vereischte bekwaamheden bezit, om hetzelve waar te nemen en van goede Getuigschriften voorzien, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk als zoodanig of iets anders wederom geplaatst. Adres bij den DRUKKER DEZER.

VIER HUISVERWERSKNECHTEN

kunnen dadelijk WERK bekomen, waartoe zij zich in Persoon of met *franco* Brieven vervoegen te *Winschoten* bij G. A. DE BOER.

Er wordt gevraagd, om dadelijk in dienst te treden: eene **KAMERMEID**, goed met de WASCH kunnende omgaan en geschikt in den omgang met KLEINE KINDEREN. Alleen zij, die van goede Getuigschriften zijn voorzien, zullen in aanmerking komen. Adres in Persoon bij den Boekhandelaar J. MEKEL, te *Appingedam*, of per Brief, franko, onder Letter M.

Er wordt, om terstond in dienst te treden, eene **WINKELDOCHTER** gevraagd. Adres bij den DRUKKER DEZER.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.